

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Rezele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

151.

Mecselelők naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS:

MELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre — — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — — 270 Lei

Fizetés — — — 90 Lei

Ártdíjazás díjazás szerint.

EGYÉB SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben: 50 banival több.

Kinek kell?

A közigazgatási reform ott fekszik a parlament asztalán. Évek óta nem történt meg, hogy egy törvényjavaslat ilyen nagy kavargást idézett volna elő. Viták, támadások, polemikák váltogatták egymást és néhány nappal ezelőtt egy igen kellemetlen napot is szerzett a kormánynak, amely a régenstanács intervenciójára kénytelen volt nagyszabású módosításokat eszközölni rajta. A helyzet ma pedig az, hogy nem lehet tudni, kinek is kell ez a törvény? A liberálisok deklarációt olvastak fel és kivonultak a parlamentből. A lupisták követték őket. Igaz, hogy ez bennünket kisebbségeket nem nagyon érint és az sem tartozik reánk, hogy az aversezkánusok is tiltakozásuk dokumentálása céljából tüntetőleg elhagyták a parlamentet. Egyiküknek sem kell a javaslat. De nem kell a magyarságnak sem, ez pedig már közelebbről érint bennünket. A magyar párt, bár benn maradt a parlamentben, de nyilatkozatot olvasott fel, hogy nem vesz részt a vitában. Nem szól hozzá a tárgyhöz a párt egyetlen tagja sem, mert ez a törvényjavaslat minden, csak nem azoknak az ígéreteknek a beváltása, amit a kormány reprezentánsai a gyulafehérvári gyűlés óta egyre hangoztattak. Az ellenzékieskedés korszakában egyik hangzatosabb ígéret követte a másikat és most látjuk azonban, hogy valamennyi csak ígéret maradt. Sőt voltak olyanok, amit egyszerűen elfelejtettek a hatalom urai. A kisebbségek pedig maradtak az ígéretekkel. Ez vezette azután képviselőinket, amikor egész nyíltan kijelentették, hogy ehhez a javaslatához még csak hozzá sem szólnak, de bent maradnak a kamarában, hogy néma jelenlétükkel tüntessenek ama sérelem ellen, amely a közigazgatási reformmal éri a magyarságot. Tegnap aztán a német képviselők olvastak fel a parlamentben nyilatkozatot. Ők is kijelentették, hogy nekik sem kell ez a törvénytervezet, amely mély elkeseredést keltett bennük.

Hogy kivonulnak a parlamentből, vagy csak csendes statisztái lesznek a tárgyalásoknak, azt még nem tudni. Egy azonban tény, ők sem vesznek részt a vitában.

S mi most a helyzet? A kormány minden áron ragaszkodik a tervezethez. Dacára annak, hogy tulajdonképpen senkinek sem kell, mégis törvény lesz belőle, mert az engedelmes honatyák az ellenzék nélkül is egészen bizonyosan meg fogják szavazni a javaslatot. Azzal sem törődnek, hogy a törvény szerkesztésével megbízott Stere Constantin sem fogadta el az előadói tisztséget, mert kijelentette, hogy így ahogy van, neki sem kell a közigazgatási törvény. Annyit módosítottak, annyit javítottak, faragtak rajta, annyit változtattak, toldozták-foltozták, míg végül Stere, a tervezet szülőapja sem ismert rá és így egész egyszerűen kénytelen volt azt megtagadni. Hogy ezek után mégis kinek kell ez a törvényjavaslat, azt a hatalom urain kívül senki sem tudja. Nekik még akkor is kell, ha az apja nem ismeri el gyermekének. Majd adoptálják ok és akárhogy tiltakoznak is az összes nagy és kis ellenzéki pártok, amelyek összesen mégis csak jelentenek valamit az országban, ők mégis megszavazzák.

Csak azért is...

Megindultak a kombinációk a tartományi igazgatói állásokra

Bocu Sever nem akar tartományi igazgató lenni Temesváron

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután megindultak kormánykörökben a találgatások, kik lesznek a tartományi igazgatók, miután a vonatkozó javaslat nemsokára törvényerőre emelkedik és az igazgatók kinevezése aktuális lesz.

Jólinformált körökben a következő listát kolportálják: Bucurestiben Camarasescu, Ciujon Voica Nitescu, Chisinauban Pan Halipa,

Iasiban Vacarescu, Temesváron Bocu Sever, Bucovina-ban Sauciu Saveanu, Craiova-ban Potarca lesz a tartományi igazgató. Bocu Sever állítólag nem akarja elfogadni a tartományi igazgatói állást és ebben az esetben valahová követnek fogják kinevezni. Ha Potarcat Berlinbe küldik követnek, Craiovában Papulescu jelenlegi prefektus lesz az igazgató.

Teljes erővel folyik az orosz és kínai csapatok felvonulása.

Menekül a lakosság az orosz–kínai határról. — Elkerülhetetlennek látszik az orosz–kínai háború kitörése.

A szovjetkormány újabb jegyzéke.

Moszkvából jelentik: A távol keleti kérdés még mindig holtponton van. A szovjet főleg a carbini orosz követségen tartott házkutatást sérelemzi. A kínai kormány viszont elvárja, hogy Oroszország Kína szuverenitását és a kínai törvényeket tiszteletben fogja tartani. A szovjet a kínai választ az ultimátumra nem tartja kielégítő hangúnak és azt alszenteskedőnek véli. A Kinában lévő orosz hivatalnokokat a kormány visszahívja, továbbá a még Kinában működő konzulát is és Kinával teljesen megszakítja a vasutösszeköttetést.

Tokióból jelentik: A kínai csapatok koncentrációja az orosz határra, a legnagyobb erővel folyik. Az összes vonatok és vasutvonalak csapatszállításokra vannak lefoglalva és a mukdeni arzenálban több ezer munkás dolgozik lőszergyártáson. Ideérkezett jelentések szerint, a szovjet vezérkara két oldalról szüddékozik át lépni csapataival a kínai határt. A mandzsuri és vládicsztoi hadtestek már teljesen készenlétben vannak és a legmodernebb harci eszközökkel szerelték fel őket. Mandzsuria felé repülőosztályokat vezényeltek, amelyeknek minden repülője gázbombákkal és modern, kémiai gyilkoló gázokkal vannak ellátva. Az orosz csapatok Pograniszája határán állanak és itt készülnek az első betörésre. A kínai vezérkar erre a helyre több páncélvonatot vezényelt.

Tokióból jelentik: Az Európa felé irányuló összes vasutvonalakat ma délután lezárták és megtagadták Transzibéria felé a jegykiadást. Az orosz–kínai határról százezer számra menekülnek a lakosok.

Londonból jelentik: Csang-Kai-Sek kormányzó táviratilag felszólította Csang-Csu-Liang vezérkari főnököt, aki jelenleg fürdőhelyen üdül, hogy nyomban vegye át tisztségét. A vezérkari főnök eddig érthetetlen okokból, nem teljesítette a kormányzó parancsát.

Londonból jelentik: A japán értesülések szerint az oroszok rendkívül jól vannak felszerelve repülőgépekkel és vegyészeti hadi-

anyagokkal, úgy hogy egy kínai háború esetén kétséges a harc kimenetele, dacára annak, hogy a kínai katonaság számban nagyobb, mint az orosz. Mongóliában lovasság vonul fel és eddig több mint fél millió katona áll a kelet-szibériai határon készenlétben.

Moszkvából jelentik: A szovjet-orosz kormány ma elküldte Kinába jegyzékét. A jegyzékben a szovjet leszögezte, hogy a helyzet békés megoldása ugyszólván teljesen lehetetlennek látszik és épen ezért a következőkre határozta el magát:

1. Visszahívja Kinából összes diplomáciai és kereskedelmi megbízottait.
2. Visszahívja a Mandzsuriában dolgozó orosz vasuti munkásokat.
3. Felszólítja az orosz területen tartózkodó összes akkreditált kínai kereskedelmi és diplomáciai megbízottakat, hogy hagyják el az ország területét.
4. Oroszország beszünteti a vasuti összeköttetést Kinával szemben.

Tokióból jelentik: A kínai külügyminiszterium az orosz jegyzék ismeretessé válása után ama nézetének adott kifejezést, hogy a szovjet tulajdonképpen nem is tartja szükségesnek a háborút s csak érvényt akar szerezni a mukdeni és a pekingi egyezményekben biztosított jogainak. Ezzel szemben nem tartja mégsem kizártnak a háborút, ismerve azt az elkeseredett küzdelmet, amely a keleti vasutak birtoklásáért folyik.

Genfből jelentik: Népszövetségi körökben nagy figyelemmel kísérik az orosz–kínai viszályt, különös tekintettel arra, hogy Oroszország nem tagja a népek szövetségének, ez megakadályozná a Népszövetség közbelépését, másfelől Oroszország és Kína ratifikálták a Kellogg-paktumot, amelynek érvénye július 24-én kezdődik meg. Így, ha a viszály továbbájlul, az egyszersmind a paktum gyakorlati beváltását is bebizonyítaná.

Popovici: 17 milliárd adósságot örököltünk

Megszavazta a kamara az adóemelést. — A pénzügyminiszter nagy beszéde. Folytatták a közigazgatási reform vitáját.

Bucurestiből jelentik: A kamara ma délelőtti ülésén a költségvetés redukciójáról szóló javaslatot tárgyalták. Sebastian Radovici szerint még jelentékenyebb csökkentés eszközölhető, mint amennyit a javaslat előír. Kéri a tisztviselők számának redukcióját, új tisztviselői státusz kidolgozását és a CFR. szigorú ellenőrzését.

Popovici Mihály pénzügyminiszter rámutat arra, hogy a kormány uralomra lépésekor nagy nehézségekkel találkozott. A kormány rendkívüli munkát fejt ki a költségvetés stabilizálása érdekében, még sem sikerült eddig a költségvetést egyensúlyba hozni az előző kormányok alatti rendkívül súlyos deficittek miatt. Brătianu Vintila nem csinált semmit a költségvetés egyensúlyozása érdekében. Az egyetlen ellensúlyozott költségvetés 1922-ben volt és azt Titulescu készítette. Senki sem gondolt a múlt adósságainak megfizetésére.

Most kell kifizetnünk az előző kormányok deficitjeit — mondotta — mert 1922-től 1928-ig csak deficit-es évek voltak. Tizenhét milliárd adósságot örököltünk, amelyből sikerült jelentékeny részt egyensúlyozni. Brătianu Vintila a bűnös, mert ideében nem tett meg a szükséges intézkedéseket. A kormány minden erőfeszítést megtesz a konszolidáció érdekében és biztosítani kívánja a stabilizációt. A mezőgazdasági helyzet jó és remélhető, hogy ősszel a normális gazdasági állapot ismét helyreáll s majd akkor látni fogják, hogy kit kell felelősségre vonni az itt talált helyzetért. A kölcsönt a Banca Nationala átalakítására használtuk fel, megadva a lehetőséget a banknak, hogy rendelkezésének megfelelően működjen. Remélhető, hogy az idén még redukálható lesz majd a leszámítolási kamatláb. Az adók befolyának ugyan, de a költségvetés egyensúlyozásának biztosítására más intézkedéseket is tettünk. Találtunk olyan tisztviselőket, akik havonta több mint 100 ezer lej fizetést kaptak. Ezeknek a tisztviselőknél a fizetését redukáltuk, de nem dobhattuk ki az utcára ezekben a súlyos időkben a tisztviselőket. Az év végéig csökkenteni fogjuk a tisztviselők létszámát és megszüntetjük a szinekurákat. A deficit fedezése új kölcsön útján lehetetlen és nem marad más hátra, mint az adók emelése, amely feltétlenül szükséges a lej stabilizációjának biztosítására.

A pénzügyminiszter beszéde után a kamara megszavazta az adók felemeléséről szóló javaslatot.

A kamara ma délutáni ülésén folytatták a közigazgatási reform vitáját. Pop Traian rámutatott a javaslat előnyeire és megállapította, hogy ilyen javaslatot csak igazán de-

Elfogták Cocos haramiavezért.

Négy napl ostrom után kerítették kézre a csendőrök a haramiát.

Bucurestiből jelentik: A csendőrség hetek óta hajszoja Cocos banditát, aki eddig két csendőrt megölt és számos embert tett el láb alól. Négy nap óta a kivézényelt csendőrök körülfárva tartják azt a környéket, ahova a bandita menekült és elvárta eddigi élelmiszerforrásaitól. Az ostrom

mokratikus párt tud megvalósítani. Az ellenzék visszavonulásával semmit sem veszített a parlament.

Dr. Fischer József a zsidó parlamenti klub nevében elismeréssel fogadja a javaslatot, melyet megszavaz. Georgescu dícséri Sterét és megállapítja, hogy a liberálisok a vitától való visszavonulásukkal behzonyították, hogy nem tudtak volna komoly érveket felhozni a javaslat ellen. Andrei előadó mondott ezután hosszabb beszédet. Részletesen foglalkozott a javaslat előnyeivel, támadta a liberálisokat és a javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Nagy kommunista összeesküvést lepleztek le Párisban.

Kémközpont az Humanité szerkesztőségében. — Kompromittáló levelek az Avant Gardonál. — Az összeesküvés külföldi részeit kitoloncolták. — Eddig több letartóztatás történt.

Párisból jelentik: A rendőrség óriási arányú kommunista összeesküvést leplezett le, amelynek központjában a Humanité és az Avant Garde kommunista lapok állanak. A lapok igazgatóit és szerkesztőit letartóztatták. Rengeteg kommunista propagandairatot találtak a lapok szerkesztőségeiben. Amikor javában folyt a házkutatás, egy lengyel és egy olasz kommunista jelentek meg röpiratokért. A megtalált okmányokból kiderült, hogy a propaganda behálózta a haditengerészetet és a hadsereget. Megállapították, hogy kijűnően szervezett kémiroda működött, amely megszerzett sok fontos katonai tervet és az újabb hadi találmányok leírásait. A kommunista szervezetek központjában tartott házkutatás is nagy eredménnyel járt. Az egész sajtó nagy izgalommal tárgyalja a legújabb összeesküvés leplezését és rámutat arra a veszedelemre, amely Franciaországot a szerleágazó kommunista propaganda révén fenyegeti.

Párisból jelentik: Tegnap egy fiatal embert tartóztattak le, aki a kommunista Humanité munkatársának vallotta magát, zsebeiben katonai iratokat találtak. Házkutatást is tartottak a fiatalember lakásán, továbbá a Humanité szerkesztőségében és az ifjú kommunisták irodájában. A kommunista Avant Garde újság igazgatóját is letartóztatták, aki főleg a katonaság körében izgatott. A Huma-

— mint egy ma este Bucurestibe érkezett távirat közli — sikerrel járt, amennyiben ma, az esti órákban a csendőröknek sikerült kézrekeríteni a nirked banditát. A harc folyamán négy csendőr súlyosan megsebesült és az egyik néhány órával később bele is halt sebeibe.

nité szerkesztőségében valóságos kémközpontot találtak, amely az egész hadsereget és a tengerészetet is behálózta. A rendőrség a leleplezéseket nagy eréllyel folytatja tovább, már csak azért is, mert a kommunisták augusztus 1-re nagyszabású tüntetésre készültek.

Az esti jelentések szerint a kommunista összeesküvés külföldi állampolgárságu részeit ma este áttoloncolták a francia határon. Hír szerint a Humanité szerkesztőségében az összeesküvők el akarták barrikádozni magukat. Az Avant Garde szerkesztőségében számos terhelő levelet foglaltak le, így az egyes kommunista sejtek közötti levelezést s katonai adatokat tartalmazó iratokat. A nyomozás erős tempóban folyik.

Párisból jelentik: Az ifjú kommunisták kettősfenekű íróasztalában megtalálták az augusztus elsejére tervezett kommunista tüntetések összes terveit. A tervek anyaga mintegy két zsákba fért el csak. A vizsgálóbíró csak az anyag teljes áttanulmányozása után dönt az ügyben.

— Eltemették Hugo von Hoffmannsthal. Bécsből jelentik: Hugo von Hoffmannsthal temetése ma folyt le nagy részvét mellett. Az író fiának, Ferencnek holttestét exhumálták és apja mellé temették el.

TARCA.

Az aranycsinálók.

Évszázadok titkos vágya: aranyat és ezüstöt előállítani. Érdekes dolgokat ír erről Kopp Hermann „Alchimia” című könyvében.

Helvétius, a híres tudóst 1666 decemberében egy különös ember kereste fel. Ruhája után itélve hollandus lehetett, titokzatos mosollyal elefántcsont ládikából három diónagy-ságu követ vett elő és azokat Helvétius kezébe adta. A tudós egy negyedóraig kezében forgatta a kincsek kincsét: a bölcsek követ, egész testében reszketyve a hatalmas felindulástól, hogy ime, minden titkok titkát közösen tarthatta. Köszönetet rebegve adta vissza azokat ennek a rejtelmes embernek. Helvétius csak egy porszemnyit kért a világot megváltó anyagból, de az idegen mosolyogva tagadta meg kérését, nem a drágasága, de a súlyos következmények miatt. Azután egy másik szobában, amelynek az ablaka nem uccára nyílt, inge alól öt, tallérnagyságu, általa csinált aranyat húzott elő, az álmélkodó tudóst újabb csodálatba ejtve. Titokzatosan távozott, s megígérte, hogy két hét múlva eljön és akkor csodálatos dolgot mutat.

Helvétius most már minden ravaszságát megmozgatta, hogy az idegen titkát kicsikarja, ám minden fáradozása megtörött annak makacs tartózkodásán. Végül elért annyit, hogy az a bölcsek követéből épen annyit adott, ami

elegendő négy gramm ólomból aranyat csinálni. De azután hiába dolgozott, össze-vissza ketyvasztott egész éjjel, az arany csak nem jött ki. Az idegen egészen sejtelmes magyarázatokat mondott s megígérte, hogy másnap az aranykészítés titkát ő maga fogja a tudósnak bemutatni és azután eljut.

Ekkor Helvétius felesége rávette férjét, hogy kísérelék meg még egyszer az aranycsinálást. Fia tüzet rakott és mikor a bedobott három gramm ólom megolvadt, a viaszba tett bölcsek követ ráöntötte. Pár perc múlva Helvétiusék csodálkozó szemei előtt gyönyörű sárga szimben tisztá, ragyogó arany folydogált. Az aranyfíveszt még azon éjjel felverték; az arany tiszta, igazi arany volt.

Helvétius komoly tudósa volt korának, a kiról hazugságot, vagy csalást még föltételezni sem lehetett.

Az aranycsinálás történetéhez tartozik még egy másik különös esemény is. 1781-ben dr. Price James, guilfordi gazdag orvosnak és kiváló alchimistának is sikerült aranyat előállítani. Barátainak és a sok gyanakvó tudósnak a kíváncságra dr. Price 1782-ben ezek jelenlétében bemutatta az aranycsinálást.

A kísérletnél csupa híres tudós, pap, orvos volt jelen, akiknek szavahihetőségében nem lehetett kételkedni.

Az első kísérlet május 6-án történt. Hogy minden csalás kikerülhető legyen, az aranycsináláshoz szükséges anyagokat mind a látoga-

tók hozták magukkal. És pedig: boraxot, egy kis darab szén és salétromot. Ezeket összeörve egy tégelybe tették, de úgy, hogy dr. Price hozzájuk sem érhetett. Ő csak valami piros porból fél grammnyit adott hozzá, ezt az anyagot is megvizsgálták, de nem találtak benne egy csepp aranyat sem. A tégelyt tűzbe téve, kíváncsian várták a csodás átalakulást.

Negyedóra múlva a fehéren izzó anyagot a tégelyből kivették, kihűlni hagyták és egy kis üvegbe téve, lebélyegezték. Másnap hitesszakértők megvizsgálták és aranynak jelentették ki. Egy második kísérlet alkalmával az aranyat az összes reagenziákkal szemben kipróbálták, de ez a kísérlet csak megerősítette az előbbi vizsgálatok eredményét. Hogy az arany nem lett a kísérlet folyamán a tégely tartalmához hozzákeverve, arra nézve garancia részben az a pár komoly tudós, kik a hozzávaló anyagot hozták, részben pedig azok a többiek, akiknek kiváló tudományos munkássága minden csalást eleve kizár.

Dr. Price azonban aranyat előállítani többé nem tudott, miután az előállításához szükséges vörösszínű anyagot nem sikerült neki nagyobb mennyiségben létrehozni. Ez a körülmény aztán teljesen lerontotta eddigi eredményeit. Megindult a gyanúsítások lavínája, amit dr. Price még a halálba menekülése arán sem tudott többé megállítani. Sirbavítta az aranycsinálást, de sirbavítta azt a reményességét is, hogy az emberiségnek sikerülni fog valaha is aranyat előállítani.

Hétmillió lejt tüntettek el Chisman és társai

Megkerült a Poporala biztosító pénztárkönyve és Petrescu könyvszakértő újabb szélhámos-ságoknak jött nyomára. — Chismana valószínűleg elrejtette az inkasszált pénzt. — Bank-ügyletekkel is foglalkozott a Poporala. — Büntügyi zárlatot kértek a biztosító vagyonára.

(Arad, július 18.) Több alkalommal beszámolt az Aradi Közlöny arról a nagyarányú szélhámosról, amelyet Chismana Benzin, az aradi Poporala-Poporului kétnevű biztosítóintézet „vezérigazgatója” követett el. Chismana már közel két hete az ügyészségi fogház lakója és ott várja, hogy ügyében a hatóságok lefolytassák a vizsgálatot. Jelentettük azt is, hogy Petrescu K. Grigore könyvszakértő szakértői véleményét csak lézagosan tudta elkészíteni, mert a legfontosabb, a biztosító pénztárkönyve hiányzott. Chismana letartóztatása után előkerült a pénztárkönyv is, amit azonnal odaadott Antonini vizsgálóbíró neki azzal, hogy egészítse ki annak alapján szakértői véleményét. Most készült el a szakértő véleményével és ma délelőtt nyújtotta be a törvényszéken terjedelmes beadványát.

Petrescu Grigore szakértői véleményében megállapítja, hogy

a Poporala biztosító intézet rövid fennállása alatt több, mint hétmillió lejt inkasszált be.

A beinkasszált összeg pontosan: 7.041.046 lej. Ebből az összegből Chismana bevételzett 2.452.327 lejt, a Polgári Jótékony Egylet átadott neki 536.327 lejt, az alkalmazottaktól pedig 240.530 lejt kaptak. A bevételben Chismana Benzin befizetése is szerepel, hogy azonban milyen címen fizette be ezt a 140.000 lejt, arra nem talált támpontot a szakértő.

Szenzációképen hatott a szakértőnek az a megállapítása, hogy a biztosító intézet bankügyletekkel is foglalkozott és 551.244 lej kölcsönt is folyósított egyeseknek, természetesen közöttük Chismana Benzin igazgatónak is.

A biztosító működését azzal az 500.000 lej-vel kezdte meg, amit a Polgári Jótékony Egylettől kapott és ezzel szemben rövid hat hónap alatt a rezszi közel két millió lejt volt. A kiadási tételek között szerepelnek a többek között: közjegyzői költség 4653, nyomtatványokra 101.773, általános költségek 182.137 lejt és ugyanekkor a különleges kiadás 92.176 lejt, hogy a kettő között mi a különbség, azt nem lehet tudni. Tisztviselői fizetések 456.328 lejt, Chismana pedig fizetés címén hat hónap alatt 191.000 lejt vett fel.

Érdekes, hogy a Poporalának egy regisztere sem volt, hanem átvették a brassói Gloria és a brassói kiházasító biztosító regisztereit és azt egész egyszerűen ők itt tovább vezették. Dacára annak, hogy a kereskedelmi törvény 23. szakasza előírja, hogy a kiadások és bevételek naponta vezetendők, a Poporala a múlt év szeptember, október és november havi inkasszót, november 30-án vezette be a könyvbe és hasonlóképpen a december, január és februári pénztári tételeket február 28-án egy összegben könyvelték el. Nincs semmi részletes és a kiadások sincsenek okmányolva. A pénztárkönyv adatai szerint is

3.497.072 lejnek kellene most lennie a biztosító pénztárában és ezzel szemben a helyzet az, hogy nincsen egyetlen banija sem.

A szakértő szerint azonban a kiadások is fikti-vek, mert egy ilyen kisebb intézet, amelyik jogilag csak decembertől működhetett volna, mert akkor történt meg a cégjegyzése Brassóban, nem költhetett el hat hónap alatt rezsire két millió lejt. Ezek szerint a helyzet az, hogy

Chismanék nem kevesebb, mint hét millió lejt tüntettek el a biztosítottak keserve-sen beizetett pénzeiből.

Hogy hol van ez az óriási összeg, azt nem lehet tudni. Valószínűnek tartják, hogy Chismana titkos helyeken nagyobb összegeket helyezett el letétbe, hogy kiszabadulása után gondtalan életet biztosíthassa magának. Most elsősorban azt van hivatva megállapítani a vizsgálat, hogy

hova rejtette el Chismana „vezérigazgató” ezeket a súlyos milliókat?

Petrescu K. Grigore könyvszakértő, aki most már részletes szakértői véleményét is benyújtotta a vizsgálóbírónak, kijelentette, hogy az utóbbi évek egyik legnagyobb stíli szélhámoságával állunk szemben. Chismana Benzin a legürfangosabb módon hajította végre visszaéléseinek sorozatát és százával szedte áldozatait, kik majdnem kivétel nélkül szegény sorsu munkások és iparosok voltak.

Letartóztatták a levegőben, mert át akarta repülni az Óceánt

Ho a pilótának nincs óceánrepülési engedélye.

Londonból jelentik: Különös esemény játszódott le ma a londoni repülőtéren. Baldwin Stanley pilóta felült gépére és kijelentette, hogy elindul átrepülni az óceánt.

A gép fölemelkedett és a pilóta engedély nélkül tényleg az óceán felé vette útját. A légitársaság intézkedésére a pilótát üldözőbe vették és hatszáz lábnyi magasságban több repülő körülkerítette. Szócsövön szólították fel, hogy adja meg magát. Baldwin még egy darabig repült és amikor látta, hogy a gyűrűből nem menekülhet, visszafordult a repülőtér felé. A levegőben való letartóztatás után a leszállott pilótát a katonai fogházba kísérték.

Öngyilkosságot kísérelt meg ma délután egy aradi urinő.

Önkezével akart véget vetni életének Schnitzer Amália. — Életuntsága készítette megdöbbenő tetteire. — A golyó nem sértett nemesebb szer-veket és Schnitzer Amália túl van minden veszélyen.

(Arad, július 18.) Ma délután megdöbbenő öngyilkosság történt Aradon. A 29 Decembrie (Hasszinger) ucca 14. számú ház egyik lakásában egy életunt aradi urinő akart önkezével véget vetni életének, azonban kísérlete nem sikerült és már minden veszélyen túl is van. Az öngyilkosság részleteiről a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Délután háromnegyed három óra tájban a 29 Decembrie (Hasszinger) ucca 14. számú házban lakó Bodnár Zoltánné cselédleánya arra lett figyelmes, hogy

a szomszédos udvari lakásból, amelyet Schnitzer Amália 44 éves urinő bérel, dörrenés és nyomában hangos jajveszékélés hallatszik ki.

Kopogni kezdett a zárt ajtón és a zörgésre egy elhaló hang állandóan segítségért kiáltott.

A cselédleány a betört ablaktáblán át belülről kinyitotta a kulccsal bezárt ajtót és besietett a szobába, ahol véres látvány tárult a szemé elé:

Schnitzer Amália ott feküdt az ágyon, körötte az ágy nemüi vérben ázott és melléből még mindig patakzott a vér. A megremült leány nyomban felverte a házbelleket, értesítették a közelben lakó Glariu Cornél dr. gyermekmenhelyi főorvost, aki azonnal a helyszínre ment és első segélyben részesítette az urinőt.

Kiderült, hogy Schnitzer Amália egészen kicsi kaliberű, négy milliméteres női revolverrel szíven akarta löni magát, azonban az alulról felfelé irányított golyó elcsuszott a szív mellett és a borda között megállt.

Értesítették a hatóságokat és a hatósági orvost is, aki úgy intézkedett, hogy Schnitzer Amáliát a kórházba szállítsák. Az öngyilkos urinő sérülése nem volt súlyos, mindvégig eszméletlenül maradt és csupán nagyobb vérvesztéséget szenvedett, amelynek következtében egészen elgyengült. A kórházban egészen könnyedén eltávolították a kisméretű golyót és most már Schnitzer Amália volt a leghálásabb, hogy megmentették az életnek.

Az öngyilkossága okára megállapítást nyert, hogy azt leginkább életuntsága miatt követte el, de erősen hozzájárultak végzetes tetteinek megkísérléséhez szűkös anyagi viszonyai is. Mintegy öt esztendővel ezelőtt el-

Gyomorrontás, gyomorégés, fejfájás,

rendetlen székelés esetén ne használjunk más mint dr. FÖLDES-léle SOLVO hashajtó pirulát. A legjobb vértisztító és epehajtó szer. — Kapható dr. Földes gyógyszerárában.

A vizsgálóbíró most a letartóztatásban levő Chismana kérésére egy ellenőrző szakértőt is nevezett ki Popa János, a Victoria bank főtisztviselője személyében, aki Petrescu K. Grigore bankigazgatóval még egyszer át fogja tanulmányozni az iratokat.

Dr. Pop Sándor ügyvéd most hatszáz károsult nevében beadvánnyal fordult a törvényszékhez és a Poporala biztosító minden feltalálható vagyonára a biztosítási végrehajtás, illetve a büntügyi zárlat elrendelését kérte. A vizsgálat egyóbként most tovább folyik, amelynek folyamán még szenzációs események várhatók.

ték és hatszáz lábnyi magasságban több repülő körülkerítette. Szócsövön szólították fel, hogy adja meg magát. Baldwin még egy darabig repült és amikor látta, hogy a gyűrűből nem menekülhet, visszafordult a repülőtér felé. A levegőben való letartóztatás után a leszállott pilótát a katonai fogházba kísérték.

vesztette rajongva szeretett édesanyját és azóta valósággal buskonior lett. Többször hangoztata, hogy meguntta életét.

örөгedő korára kénytelen könyvkötészeti munkát vállalni, amiből alig 400 lejt tud havonta szerezni és ha nem segítené bátyja: Schnitzer Artur biztosítási főtitkár, akkor épenességgel chenvesszett volna.

Nem hagyott hátra semmi bucsusorokat, csak délben néhány sort írt bátyjának, amelyben bejelentette, hogy meguntta életét. Bátyja azonban, úgy látszik, későn kapta kézhez ezeket a sorokat, mert már nem tudta megakadályozni hűgát tette elkövetésében. Szerencsére azonban az öngyilkosság csak kísérlet maradt és az urinő néhány napon belül gyógyultán hagyhatta el a kórházat.

Juhnyáj a vonat kerekei alatt.

Bucurestiből jelentik: Tegnap éjjel a Bucurestiből Galati felé haladó személyvonat elgázolt egy juhnyáját a pásztort, valamint számos állatot halálra gázolt. A vonat szerelvénye három részre szakadt, ami óriási pánikot idézett elő az utasok között. Egy óráig tartott, amíg az elszakadt részeket újból összekapcsolták.

Az aradi Magyar Párt szervezkedése.

Július 21-én megalakul az első kerületi altagozat.

(Arad, július 18.) Az Országos Magyar Párt aradvárosi tagozata a közeljövőben meg kívánja alakítani a tagozat kebelében az altagozatokat, hogy így a párt egysége megnövekedjen. E célból a tagozat gyűlést hirdet és a következő meghívást bocsátotta ki:

Meghívó.

Az Országos Magyar Párt aradvárosi tagozata alólírott elnökség utján felkéri az első szavazókerület magyar polgárságát, hogy az első kerületi altagozat megalakulása céljából sziveskedjék ez évi július hó 21-én délelőtt 10 órakor a Párt hivatalos helyiségében, Strada Cloșca (Szent László-ucca) 7. sz.) mentől nagyobb számban megjelenni. Tárgy: 1. Elnöki megnyitó. 2. Altagozati tisztikar, intézőbizottság, közgyűlési kiküldöttek megválasztása. Megjegyzés: Az első kerületi altagozat kötelekébe mindazok a magyar polgárok tartoznak, akik az utolsó választás alkalmával a I. Vulcan (Kazinczy)-uccai iskolában szavaztak, vagy az ide tartozó uccákban laknak.

Dr. Széll Lajos elnök.

Juhász Attila főtitkárhelyettes.

„Ha ezt a javaslatot nem szavazzák meg, vége a stabil lejnek“

Dramai jelenet a pénzügyi bizottságban az adófelemelésről szóló törvény tárgyalásánál.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának telefonjelentése.)

A kamara ma — mint azt lapunk más helyén megírjuk — megszavazta az adófelemelésről szóló törvényt. A javaslat körül a pénzügyi bizottságban és magában a kormánypártban számos ellentét merült fel, amennyiben

még a leghívebb kormánypárti képviselők is soknak találták az adófelemelést.

Az ellentéteket — mint a pénzügyi bizottság előadója, Nicolaescu elmondotta — csak

Popoviciu pénzügyminiszter simította el, ezzel a kijelentésével:

— Akarják az urak, hogy huszonnégy óra alatt összeomljon a stabilizált lej? Ha ezt a javaslatot nem szavazzák meg, akkor nem telik bele huszonnégy óra és a stabilizált lejnek vége!

A megdöbbentő kijelentés nyomán a képviselők fejet hajtottak és megszavazták a törvényt. Nagy harcok árán sikerült kisebb módosításokat eszközölni és így leszállítani az italmérési engedélyek illetékét, többet azonban már nem tudtak keresztülvinni.

Rádióriport egy hangversenyről, amely a Bremen fedélzetén folyt le.

„Hallo, hallo, hier Bremen!“ — Hallgattuk az óceánon uszó Bremen zenekarát. — „Hajónk jól halad.“

(Arad, július 18.) Cackélység. Nem is olyan nagy eset. Beültem Aradon a szobámba. Egy kapcsoló a rádió, a fehér számlapon Breslau állomáshoz igazítom a gépet és pár pillanat múlva tisztán hallok a Newyork felé uszó hajókolosszus zeneterméből a hajózenekar koncertjét. Legközelebb már azon sem fogok csodálkozni, ha a Marsról közvetítik az ottani legújabb tangókreatívát. Mert sok már nem hiányzik ehhez sem.

Tehát ma este fél 12 órakor Breslau áll a rádió s egy dallamos férfihang jelenti, hogy most az Atlanti-óceánon uszó Bremenről fog közvetíteni egy kis zenét. S felcsendül a zene, éppen olyan tisztán, mintha a budapesti Stúdió műsorát hallgattam volna. Ezután egy pillanat szünet s egy idegen hang szólal meg.

— Halló, hier Bremen! Halló, hier Bremen!

S folytatódik a hangverseny. Indulók, klasszikusok, tánczene, mindez a legtisztábban. Híromnegyed 12-kor hirtelen megszakad az összeköttetés és öt percen át csak zugás hallatszik. Öt perc múlva megszólal Breslau.

— Uraim és hölgyeim! A tengeren uralkodó légköri zavarok és a levegő elektromossága megszakították pár percre a közvetítést.

Újra felharsan a zene. Most már mi is halljuk a közbevegyülő zugáson a légköri zavarok hatását. A zeneszám végeztével Breslau egy zeneszámot ad le, majd bejelenti, hogy most a Bremen fedélzetéről közvetlenül fognak a hallgatókhoz beszélni.

Zavaros hangok törnek elő a hangszóróból! A légköri zavarokhoz hozzájárul az is, hogy a breslauer közvetítés is meggyengíti a hangot.

Breslau: Most közvetlenül a Bremen beszélt. Az éjszaka folyamán élénk összeköttetés fogunk a hajóval fentartani. A Bremen szavait, azt hisszük nem kell újra leadni, elég tisztán hallhatta mindenki. Azt mondotta a beszélő, hogy mindinkább távolodik a hajó az angol partoktól...

Hirtelen szünet.

— Halló, hallo, hier Bremen. Deutsche Rundfunkgesellschaft am Bord Bremen.

Erős zugás, zörgés, nem érteni semmit.

— Halló, itt Bremen. Egész Európából kapjuk az üzeneteket, a hajónk jól halad, mindnyájan jól érezzük magunkat.

A légköri zavarok ismét megszakítják, majd újra pár szó hangzik el a Bremen fedélzetéről. Ismét Breslau.

— A közvetítést ma estére befejeztük. Holnap este ismét összeköttetést létesítünk az óceánjáró és Európa közönsége között.

Éjszaka egy óra van, míg befejeződik a kísérlet, amelyet az egész világ rádiózási feszült érdeklődéssel vártak és amely eklatáns bizonyította annak, hogy a rádió — minden fejlettsége mellett — ma még mindig gyermekcipőben jár. A perspektívák káprázatosak. Tegnap csak a közéleti lehetett venni, ma már a Bremen s holnap... ki tudja, talán valóra válik az ábránd s esténként illatos cigarettafüst közepette, egy másik hollywoodi — talán tényleg a Marsról — vesszük az üzeneteket... Marosi Rudolf.

Irodalom és művészet Agglegény apa.

(Vigjáték bemutató az aradi színházban.)

Bravó Eduard Childe Carpenter! Önben van érzék a szép és új vigjátéki téma kidolgozásához és ami a legfőbb, ennek derűs feltalálásához. Pedig mi is lehet egy amerikai vigjáték? És ez se több. Egy kedélyes agglegény ösztetereli három törvénytelen gyermekét. Rendben megy minden. Ezt a szép egyszerűséget semmi kilengés nem bántja meg. És még képekre is tagolja Carpenter ezt a tömönlatot, mert aki vigjátékot akar, az ne vágyjék bizonyalmakra. Igaza is van és igazat ad a közönség is neki. Tehát akkor a kvalifikáció: aláhuzott egyes. Az aláhuzás pedig Zágon István fordító rovására irandó, aki most az egyszer eltévesztette azt, hogy ez véletlenül egy darab Amerika és nem idézet az Angyalföld tájéka felől.

Köszönet ezért a végre szépen kapott prózáért is. Köszönet Mészárosnak, akinek irányítását nagyon meg lehetett érezni. Kertész Mancsi flegmáját fedi a szerep. Élt is vele, de jó is volt. Indra Manyi friss jelenség. L. Kiss Mariska vaskos humora telitalálat. Jávor kedélye most is jó. Mészáros elegáns és általában összetartja a jeleneteket, Győző kicsiny szerepben is aktív pillanatokat tart fenn magának. Joanovits nagyon szépen halad a megkezdett egyenesen. A kisebb szereplőkkel sincs baj, csak éppen közönség nem volt. De aki ott volt, az legalább sokat és lelkesen tapsolt.

* A Nyári Színház műsora. Péntek: Agglegény apa (a szezon legkitünőbb vigjátéka, másodszer, Mészáros Béla vendégszereplésével). Szombat: Éva (operett). Vasárnap délután 4 órakor: Nóta vége (operett, 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyárrakkal). Este: Csókos asszony (operett, Mayer Kató vendégfelléptével).

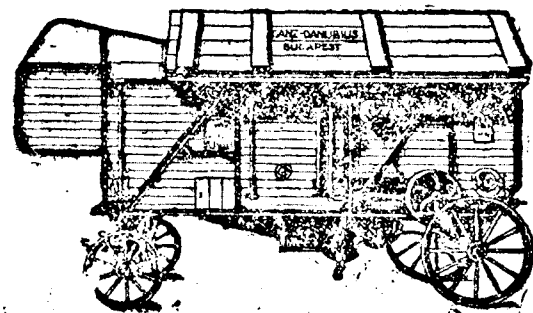
* A színház vigjátékudonsága, az Agglegény apa, Mészáros Béla vendégfelléptével a tegnapi esti premieren teljesen megnyerte a közönség tetszését. Ma este is ez a pompáshumorú énekes vigjáték szerepel műsoron, Kertész Mancsi, Indra Manyi, L. Kiss Mariska, Jávor, Mészáros (rendező), Győző, Joanovits a főszereplők.

GAZDAKI!

A cséplés ideje közeledik

GANZ-nál

cséplőgarnitúrákat
jutányosan
raktárról
kaphattok!

Intreprinderile

GANZ S. A. R.

București, Brașov, Cluj, Timișoara.

Timișoara, 3690

IV., Strada Ion C. Brațianu No. 10.
(Józsefváros, Uri-u.) Telefon 16-02.

* Szombat este: Éva operett, Viola Margit felléptével. Az örökség operett a régi szép időköt elevenít fel, amikor a legragyogóbb operett volt az Éva. Az aradi színház operettegyüttesének parádés darabja az Éva és különösen Viola Margitnak hálás alakítása a címszerep. Kívül minden szerepet az operettegyüttes legjobbjai játszik.

* Vasárnap délután 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyárrakkal a nemrég bemutatott és nagyszerű operett-újonság: a Nóta vége. Főszereplők: Viola Margit, Kertész Mancsi, L. Kiss Mariska, Balázs, ifj. Szendrey, Győző.

* Vasárnap este: Mayer Kató újabb vendégfellépte eseménye lesz az aradi színházban. A fiatal és szép, szőke Kató Csókos asszonyban a címszerepet játssza el, amelyben szintén kitűnő és újabb bizonyítékát adja, hogy vezetőprimadonna szerepben is nagyszerűen megállja helyét. Kertész Mancsi, Balázs, ifj. Szendrey, Győző, Kun stb. a főszereplők.

* A jövő hét szenzációja: Miss Amerika, a tüneményes kiállítású revü operettje, amelyet az aradi színház ragyogó effektusokkal hoz ki. Galetta rendez a revüt, új díszletek, új függönyök készülnek a színház festőtermében, minden az utolsó darabig ujjannan készül és szemet bűvölő fény és pompa fog végigvinni a revü egyes képein. Erről a csodáról sokáig beszélni fognak Aradon, mint ahogyan már most lázas az érdeklődés iránta.

Florescu orientálódik.

Bucurestből jelentik: Florescu volt liberális igazságügyminiszter, aki a La Roumanie Nouvelle című lapnak az igazgatója, cikket írt lapjában, amelyben Maniu Gyulát és kormányát dicséri, amiért a felmerült nehézségek dacára, igyekeznek rendbehozni az ország ügyeit. Politikai körökben a cikk nagy feltűnést keltett és azt hiszik, hogy Florescu, aki már régebben a disszidens liberálisok közé tartozik, a nemzeti-oroszpart felé orientálódik.

INGYEN KAPJA

6 hó végéig

AZ **ARADI KÖZLÖNY-t,**

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1929. augusztus 1-től számítjuk.

Fáskerti elmondja éhségstrájkja történetét.

„Érzékeim tompulni kezdtek, de agyam fokozott intenzitással működött.”
Mit érez az éhségstrájkoló? — Beszélgetés Fáskerti Tiborral, akit tegnap szabadlábra helyeztek.

(Arad, július 18.) Amióta ehez művészek produkálják magukat szerte a világban az éhségstrájkolókat napos böjtjük után sem ennivalót, hanem az igazságukat követelik, azóta Dumas, Hugo Viktor és a többi romantikusok nyomorgó alakjainak nem hiszünk el, hogy három vagy öt napi szörnyű éhség után holtan kerültek el a földre. Fáskerti Tibor újságíró tegnapi és tegnapielőtti főtárgyalásaira sokan csak azért mentek el, hogy megnézzék, vajon hogy néz ki egy ember, aki nyolc teljes napig éhségstrájkolt. Hát ha nem is halálsápadt és összetört, de azért meglátszik rajta, hogy 11 kilót fogyott. Azok kíváncsiságának kielégítésére, akik szeretnék tudni, hogy mit érez olyan ember, aki saját elhatározásából megvonja magát az élet egyik legnagyobb örömét; azt evés, meginterjúvoltam Fáskerti Tibort.

— Nézd fiam, — mondja Fáskerti — unom a kérdéseket. Annyit kérdeztek tőlem a két és fél hónap alatt, hogy ilyenkor úgy érzem, mintha a vizsgálóbíró előtt állnék. Ennél pedig jobb még egy tányér töltött káposzta is.

— Épen erről van szó. Mi indított az éhségstrájkra és közben hányzta? Mit eszed, be, mondjuk a töltött káposzta?

— Jól van, beszélék, de előről kezdem. Május elsején letartóztatott a rendőrség, egy szenvedéssel telt nap után, átvittek a törvényszékre. Néhány nap „tartózkodásom” alatt megállapítottam, hogy a fogházban, csak a foglyoknak volna okuk és joguk az idegességre, de épen nem ők azok, akik idegeskednek. Nem hallgathatom el, hogy a foglárók és fogházorok közül tehetőleg igyekeztek tapintatosak és kiméletek lenni. Június 18-án fejezték be a vizsgálatot ügyemben s a bünygyi perrendtartás értelmében, a vizsgálat befejezése után tizenegy nappal, az aktákat kötelesek átadni a törvényszékre. Ezzel szemben július ötödikén még nem voltak ott. Ugy éreztük, hogy ha nem nyulunk erélyes eszközökhöz, még egy pár hónapot tölthetünk vizsgálati fogságban. Ezért Radix és én elhatároztuk július ötödikén, hogy kimondjuk az éhségstrájkot. Erről írásban értesítettük a vizsgálóbíró és bejelentettük, hogy addig nem vesziünk magunkhoz táplálékot, amíg a főtárgyalást ki nem tűzik.

— Kezdetét vette a strájk. Már akkor tizenkét órája egy falat nem volt a számban. Délben hozták az ebédet. Visszaküldtem. Az első és második nap így telt el: az étkezések megszokott idején, rendkívül nagy éhséget éreztem. Később fájdalmas görcsök jelentek. A második nap délben behozták a fogház ebédjét, egy darab rozskenyérral és letették az asztalra. A rozskenyér illata csak fokozta a szenvedéseket, de nem nyultam az ételhez. Ettől kezdve mindennap hoztak ételt és mindennap kivitték érintetlenül. Érthetetlen okokból a vizet megtagadták tőlem. Azt mondták, elfomlott a vízvezetékcsap.

— A harmadik napon megszűntek a fájdalmas görcsök, csak a szokott időben jelentkezett az éhség, ami hamarosan elmúlt. Érzékeim tompulni kezdtek. Hallásom és látásom gyengült, de agyam fokozott intenzitással működött. Fantáziám úgy dolgozott, mintha valaki mesterséges izgatást szolgált volna be. A negyedik napon gyakori szédülés jelentkezett. Ételt nem kívántam, megszoktam a rozskenyér szagát, talán nem is éreztem. Állandóan feküdtem mert izmaid, elernyedtek. De valami könnyebbégérzés fog el, mintha levegőben járnék, különös felszabadító, kellemes hangulat tölti el. Az órák gyorsabban teltek, mert fantáziám erősen dolgozik. Az ötödik és hatodik napon mindezen érzések fokozódnak. Idegesít az, hogy a folyosón hallott beszédből csak valami értelmetlen zűgös jut fel hozzám. Előtt minden szót tisztán megértettem.

— Hetedik napon vizundor fog el. El sem tudom képzelni, hogy én valaha vizet vehesek a számba. Ennivalót egyáltalában nem kívánok. Agyam rendkívül intenzíven dolgozik és a nyolcadik napon hallásom és látásom teljesen letompult, de megdöbbenően tisztán tudom elképzelni a dolgokat. Agyam szinte távolba, vagy jövőbe látó erővel dolgozik. Nagyon gyenge vagyok, de ez nem okoz kellemetlen érzést, testem, mintha független volna tőlem.

— Nem is okozott különösebb érzést, a mikor behozták az ídézést a július tizenhatodik főtárgyalásra. Aláírtam és csak azután jutott eszembe, hogy megszűnt az ok az éhségstrájkra, tehát be kell szüntetni. Ezt eljárt tudtára adtam a fogházigazgatónak és csak azután kezdődött meg az éhségstrájk okozta szenvedés. Kaptam egy csésze üres.

Halált kér az ügyész a kassai cigányper négy vádlottjára

Kassáról jelentik: A cigányper mai tárgyalásán, a tárgyalás elnöke szabadlábra helyeztette azt a négy vádlottat, akiket a tegnapi esküdtársi tárgyalás nem tartott bü-

nösnek.

A késő esti jelentések szerint a kassai cigányperben az ügyész halált követel a négy bünyösnek mondott vádlottra.

Véres földháborúság Dobrudzsában.

Tierciuna községben összekeveredtek a török és bolgár lakók a macedón telepesekkel.

Silistrából jelentik: Tierciuna községben véres összeütközés történt a török-bolgár lakosság és a macedón telepesek között. Még néhány évvel ezelőtt történt, hogy a kormány a török és bolgár lakosság földjének egyharmadát elvette és poton áron adta a macedón telepeseknek, akik még ezt az árat sem fizették ki. Emellett a föld jobban ter-

mő részét kapták meg.

A föld körül már többször támadt összetűzés a lakosság és a telepesek között, míg az ellentétek ma véres összeütközésben robbantak ki. A harc folyamán számos bolgár, 80 török és nagyszámú macedón sebesült meg.

A belügyminiszter megindította a vizsgálatot.

Egy elmebeteg kovácslegény le akarta löni az osztrák kancellárt

Leitner Antal, aki tavaly a düsseldorfi elmeegógyintézet lakója volt, a szövetségi elnököt, vagy a kancellárt akarta megölni. — Először az utcában álló rendőrré akart löni, de revolvere csütörtököt mondott. — A merénylőt letartóztatták.

Bécsből jelentik: Ma reggel letartóztattak egy elmebeteg embert, aki a Ballhausplatzon merényletet akart elkövetni Streeruwitz Ernő dr. szövetségi kancellár ellen. A reggeli órákban egy izgatottan viselkedő férfi jelent meg a kancellári épület közelében és hirtelen revolvert rántott és rálőtt arra a rendőrré, aki az épület előtt teljesít szolgálatot. A revolver szerencsére csütörtököt mondott. A merénylőt letartóztatták.

Kihallgatása alkalmával megállapítást nyert, hogy Leitner Antal karintiai illetőségű, állástalan kovácslegény, aki kijelentette, hogy eredetileg

a szövetségi elnököt, vagy kancellárt akarta megölni, mert ők az okai Ausztria nyomorúságának

s az országban uralkodó munkanélküliségnek. Miután azonban a rendőrt ott látta, gondolta, hogy az megakadályozza őt tettében és ezért ezért először a rendőrt akarta lelőni.

A merénylő terve szerencsére kudarcot vallott és mire Streeruwitz dr. kilépett hivatalából, Leitner már a rendőrség foglya volt.

A rendőrség a merénylő vallomása nyo-

mán megindította a vizsgálatot és hamarosan megállapította, hogy a kovácslegény a múlt évet Düsseldorfban töltötte, az ottani elmeegógyintézetben, ahol üldözési mániá miatt kezelték. Megállapítást nyert az is, hogy a merénylő egész családja végintézet többi közölközése ma is az elmeegógyintézet lakója. Valószínű, hogy nem tartóztatják le, hanem visszaküldik az intézetbe, ahol további kezelés alá veszik.

Egy orosz gőzös katasztrófája a Fekete-tengeren.

Bucurestiből jelentik: Ma reggel a constantai kikötőben rádiójeleket fogtak fel a Fekete-tengeren szerencsétlenül járt Volga nevű orosz gőzösről. A Volga július 26-án indult el az orosz kikötőből és a tengeren egy uszó aknába ütközött és süllyedni kezdett. Vészjeleket adott ki, azonban az odaérkező mentőhajók későn jutottak be a katasztrófa helyszínére. Az addigi megállapítások szerint 17 matróz és 14 utas a tengerbe fulladt.

APOLLO MA, PENTEKEN 5, 7 és negyed 10-kor URANIA

MA UTOLJARA mindkét mozgóban egyszerre vetítve

TITANIC

FOX filmgyár
gyémánt produkciójából.

Egy nagyratörő férfi és egy kisvárosi leány szerelme.

Főszerepben: GEORGE O'BRIEN — VIRGINIA VALLY.

Olcsó 10, 15, 20, 25 lejes helyekkel.

H I R E K.

— **Időprognózis.** Tünyomán került melegek várható.

— **Holnap jelenik meg a liberális manifesztum.** Bucurestiből jelentik: A liberálisok manifesztumának közzétételét holnapra halasztották.

— **Fokozatosan javul az angol király állapota.** Londonból jelentik: Az orvosok ma három órán át a király betegágya mellett tartózkodtak. Hivatalos jelentést nem adtak ki, de félhivatalos hírek szerint az uralkodó jól tűrtte az éjszakát és javulása fokozatosan halad.

— **A szovjet feloszlátja bécsi kereskedelmi követségét.** Moszkvából jelentik: A szovjet elhatározta, hogy likvidálja a bécsi kereskedelmi követségét és összes osztrák kereskedelmi fiókjait. A likvidálás okát nem ismerik. Beavatott körök szerint az az oka, hogy Ausztriában feltűnően lecsökkentek a szovjetkereskedelmi összeköttetések.

— **Repülőszerecséltenség Isziban** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt Isziban súlyos repülőszerecséltenség történt. Egy repülőgép, amelyet Stratusta hadnagy vezetett, motordefektus következtében lezuhant. A hadnagy súlyosan megsebesült, a kísérő altiszt könnyebb sérüléseket szenvedett.

— **Az új színházi adókról szóló javaslat** ősszel kerül a parlament elé. Bucurestiből jelentik: Teodorescu pénzügyi vezérigazgató most készült el az új színházi adókról szóló törvénnyel. A törvény elkészítésénél a kisebb-ségi színházak ama memorandumát is figyelembe vették, amelyben kérték az eddigi 26 százalékos adónak 13 százalékra való leszállítását. A javaslat csak ősszel kerül a parlament elé.

— **Középiskolai tanárok is lehetnek primárok.** Bucurestiből jelentik: A közigazgatási reform 154-ik szakaszát, amely szerint középiskolai tanárok nem választhatók meg primároknak, módosították olyan értelemben, hogy ez a tiltó rendelkezés elesik.

— **Sztrájk Párisban.** Párisból jelentik: Ma reggel a mélyépítési vállalatok munkásai sztrájkba léptek. A sztrájk következtében a legtöbb vállalkozó beszüntette munkáját és a sztrájkoló munkásokat elbocsátotta állásaikból. Ezzel mintegy 2000 munkás vált munkanélkülivé.

— **Magyarországon repülőgépet vásárolnak a megyék az államtól.** Pécsről jelentik: A Dunántul című lap akciót indított, hogy minden vármegyére egy-egy repülőgépet vásároljon és azt az államtól adja. Az akció visszhangra talált és ma Baranya vármegye közadakozásból megvásárolta az első repülőgépet.

— **Még mindig nem állapodtak meg a politikai értekezlet székelyében.** Párisból jelentik: A Le Temps a politikai értekezletről írva, megállapítja, hogy annak helyét még mindig nem állapították meg. Franciaország Svájc-hoz ragaszkodik, Anglia Londont akarja, Németország pedig kijelenti, hogy akármelyik konvencióra megy. Egyes angol lapok azt írják, hogy az értekezlet októberre halasztódhat, azonban a lap hivatalos helyről szerzett információk alapján leszűzezi, hogy valamennyi állam abban egyezett meg, hogy augusztus elején kell az értekezletet tartani.

— **Halálozás.** Előkelő és ismert aradi ur-asszony hunyta le tegnap örök álmra szemét. Meghalt özv. dr. Sandmann Márkné, szül. Ablonczy Paula, néhai dr. Sandmann Márk volt császári és királyi ezredorvos özvegye. Az elhunytat fiaim, Szántó Gyula volt pénzügyi számvevő főtanácsoson és Szántó Mihály vasúti főfelügyelőn kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése holnap, pénteken délután 6 órakor lesz a felsőtemető halottasházából. Halála általános és mély részvételt keltett Aradon.

— **Időiglenesen szabaddá helyezték a sikkasztó vonatvezetőt.** Mintegy két hónappal ezelőtt a vizsgálóbíró letartóztatta Milocea Ilie vonatvezetőt, aki több sikkasztást és csalást követett el, miáltal 62.000 lejrel károsította meg a CFR-t. Ugyében most fejeződött be a vizsgálat és a vizsgálóbíró Cucuic Aurél ügyvéd intervenciójára a főtárgyalásig időiglenesen szabaddá helyezte.

Bauer Gusztáv letartóztatása nagy elégedetlenséget keltett Bécsben.

Wahl rendőrtanácsos újabb hibát követett el a bécsi lapok szerint. A lainzi állatkertben történt gyilkosság sikertelen nyomozása Wahlnak állásába fog kerülni. — A gyanú összeomlik Bauer ellen.

Bécsből jelentik: Bauer Gusztáv letartóztatása nagy visszataszítást keltett Bécsben. A lapok nyíltan állást foglalnak a töltőtollkereskedő mellett és hangoztatják, hogy Wahl rendőrtanácsos most egy újabb hibát követett el.

Bauer is ismerte a meggyilkoltat, mint a hogy nagyon sokan ismerték, mert több férfivel állott összeköttetésben. De ez még nem lehet ok arra, hogy egy békés poigárt gyilkossággal gyanúsítsanak. Több tanu jelentkezett az ügyészségen, akik kijelentették, hogy Bauert ismerik és nem tételezik fel róla a gyilkosságot, mert szelíd, nyugodt ember volt.

Felrobbant egy amerikai tudós holdrakétája

Nagy riadalom Worchesterben. — Rakétát akart darabolni.

Newyorkból jelentik: Nagy izgalmat idézett elő tegnap délután Worchester városban egy ottani amerikai tudós kísérlete. A tudós a városbéli egyetem negyven méter magas tornyából egy holdrakétát lőtt ki, amelyen tízenhét éven át dolgozott és amely hivatva volt bebizonyítani, hogy a holdba való jutás nem tartozik a lehetetlen feladatok közé.

A rakéta ezer láb magasságban felrobbant és égő darabjai a városba zuhantak.

A rakéta különböző, addig még ismeretlen összetételű gázokat tartalmazott, amelyeknek sorozatos robbanása röpitette volna a holdba. A gázok azonban egyszerre robbantak fel. A városban a robbanásra és az égő rakétadarabok zuhanására óriási riadalom támadt és a rendőrség, valamint tűzoltóság megjelent az egyetem épületénél. Az égő rakétadarabok szerencsére senkiben sem tettek kárt.

A holdba lönt egy amerikai tudós, de a kísérlet kudarccal végződött.

Megölte egy porszem. Marie Pierre André dr. vértanuhalált halt a tudományért. — A harminennyolc éves francia bakteriológus tragédiája.

Párisból jelentik: Rövid, párszavas jelentések már közölték, hogy Marie Pierre André dr. bakteriológiai tanár meghalt. A professor sarkkövére azt kellett volna vésni: „Hős halált halt a tudományért”, mert Marie Pierre André dr. az emberi előrehaladás harcmezéjén harcolt el. Már tízenhét nappal halála előtt tudta, hogy menthetetlenül elveszett, mire hazament, ágyba fektült s jegyzeteket készített, saját testétől figyelve, milyen hatása van a botulizmus bacillus rettenetes mérgeének az emberi szervezetre. Néhány órával a halát bekövetkezése előtt a tudós újhatyveket színtváltozásáról bejósolta a véget.

André Marie dr., a Pasteur-intézet laboratóriumát vezette Párisban és főképpen az ételmérgek mikrobiológiai tanulmányozta, elsősorban a botulizmus bacillust, mindezek között a legveszélyesebb mérget. Ha ezt a mérget beiecskendezik az emberi szervezetbe, bémulás, majd halál áll elő, anélkül, hogy a megmérgezett emberen segíteni lehetne. Marie dr. elhatározta, hogy a mérge elleneszerét fogja előállítani. Felnevelt a laboratóriumában egy halálos mérgező növényt, azt megszártította, majd porrá szarta. Legutóbb újra ezzel a mérgező kísérletezett és az összetört mérgepor-nak egy egészen kicsi, alig észlelhető mennyi-

— **Újabb bünyvádi feljelentés** Negura-Popescu ellen. Az Erdélyi Hírlap szerkesztőségében tegnap este történt botrányos támadás következményeként a támadólag fellépő Negura-Popescu Alexandru román hírlapíró ellen ma két bünyvádi feljelentést tettek az aradi ügyészségen. Kócsy Jenő, az Erdélyi Hírlap szerkesztője, mint a szabadságon levő felelős szerkesztő helyettese, Gherman Dante dr. aradi ügyvéd után magánlakértés címén jelentette fel, majd saját nevében életveszélyes fenyegetés címén tett Negura ellen feljelentést és kérte azonnali letartóztatását és illetőségi

helyére való toloncolását, mivel eddigi aradi szereplését okot szolgáltatnak arra, hogy őt, mint a társadalomra közveszélyes egyént, eltávolítsák Aradról.

— **Házasság.** Rosenzweig Viknát, Rosenzweig József fakereskedő leányát, Nagyszentmiklóson folyó hó 17-én nőül vette Török László fakereskedő Füzesgyarmat. (Minden külön értesítés helyett.)

Telefon 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO Telefon 70.
 Ma, 5, 7 és 10-kor kimagasló filmpremier.
 Szenvedélyes, kéjben vonagló bűnös asszony

Brigitte Helm: „A vér krízisében”
 Leszállított olesó 10, 15, 20 és 25 lejes helyárak.

Orv. és ökozerjevitásokat FARKAS L.
 a legpontosabban és legolcsóbban
 vállalja a saját műhelyében Stn. Eminescu 3. (Dokk. P.-s.)

RENDEZTE:
Dr. FEJŐS PÁL

SZINHÉLY
CONEY ISLAND

JÖN!
AZ APOLLOBA
RINGELSPIEL

A nagyváros mostohái

Főszerepben:
BARBARA KENT
CLEEN TRYON

— Lopás az állami adóhivatalban. Ma délelőtt vakmerő lopás történt az aradi pénzügyigazgatóságon. Szavin Károly 17 éves fiatal ember, a Bloch H. papírüzlet kifutója, 300 lej fizetett be az adóhivatalba, s zsebében ugyancsak még 3000 lej volt, amelyet a városi adóhivatalban kellett volna befizetnie. Az állami adóhivatalban rendben befizette az összeget, amint azonban távozásakor a másik 3000 lej után nyúlt, megdöbbenve konstataálta, hogy az eltűnt zsebéből. Emlékezett, hogy hátamögött egy gyanús külsejű ember állott, aki ekkorra már eltűnt. A nyomozás megindult.

— Holnapra halasztották az Interimár-bizottság ülését. Ma délután öt órára hívták össze ülésre Aradváros interimár-bizottságát, azonban a tagok meg nem jelenése folytán az ülés elmaradt. Lutai Cornél dr. elnök holnap délután hat órára hívta össze újból a bizottságot, miután rendkívül fontos városi ügyek várnak letárgyalásra.

— Leépítés a városi gazdaságban. Lutai Cornél dr. interimár-bizottsági elnök ma reggel Stefanut Sabin városi tükár kíséretében a városi gazdaságban szállt ki, ahol felülvizsgálatot tartott. Az elnök megállapította, hogy a gazdaság, nagyságához képest, túlnagy személynzetet tart, ami nagyrésztben hozzájárul ahhoz, hogy a gazdaság mérlege nem mutat ki hasznót. A felülvizsgálat nyomán így előreláthatólag megkezdődik a leépítés a városi gazdaságban.

— Letartóztatott a vizsgálóbíró egy gájt besurranó tolvajt. Antonij vizsgálóbíró ma letartóztatta Vlaicu György aradi lakost, aki Gáiban a lopásoknak egész sorozatát követte el. Kileste, amikor a háziak nincsenek odahaza és akkor a nyitvahagyott ablakon keresztül besurrant és a lakásból amit lehetett, ellopot.

— Szabadkézből veszi meg a város a seprő-és locsolóautót. A város műszaki bizottsága ma délután öt órákor ülést tartott, amelyen a város részére szükséges locsoló- és seprőautó beszerzésére kiírt árlejtés ügyével foglalkozott. Megállapítást nyert, hogy a beadott ajánlatok egyike sem felelt meg az árlejtési feltételeknek s így a második árlejtés is eredménytelen maradt. A város ezért szabadkézből veszi meg a locsoló- és seprőautót és e célból ajánlatokat fog bekérni az egyes cégektől.

— Gyártűz Varsóban. Varsóból jelentik: Tegnap este egy gvár raktelepelt kigyulladtak. A tűz villámgyorsasággal terjedt és a kivonult tűzoltóság tehetetlen volt az elemekkel szemben. Az összes épületek leégtek. A kár óriási az Eddigi nyomozás szerint, a katasztrófát öngyulladás okozta.

— Gombamérgezésben megbetegedett egy egész család. A kovaszinci csendőrség telefonon jelentette az aradi ügyészségen, hogy Farkas Demeter kovaszinci lakos öttagú családjával július 13-án gombamérgezésben megbetegedett. Farkas nyolcéves Mária nevű leánya 16-án meghalt, míg a többiek még ma is meglehetősen súlyos betegek. Az ügyészség utasította a csendőrséget, hogy ebben az ügyben a legszélesebbkörű vizsgálatot folytassák le.

— Dr. Stanca Constantin nőgyógyász, egyetemi magántanár, a „Cluji Rákutató intézet” igazgatója négyheti nyaralásra Lippafüreden érkezett, ahol naponta rendel 11—12 óra közt.

— Lippafüreden vasárnap, július 21-én tájékoztatókkel egybekötött hangverseny lesz. Igen nagy az érdeklődés az aradi közönség körében, különösen amióta közlekedik Aradról Radnág a fürdővonat, mely indul Aradról reggel 10 óra 30 perckor, 50 %-os kedvezményvel. Oda- és visszautazás 55 lejbe kerül.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség Amerikában

Stratton közelében folyóba zuhant az expressz. — Harminc halottja van a katasztrófának.

Denverből jelentik: Colorado államban a Rocky Island husz vagonból álló expresszvonat Stratton közelében kisklott és a folyóba zuhant.

A katasztrófát az idézte elő, hogy a környéken nagy árvizek pusztítanak, amelyek teljesen alááztatták a hidak talpait. Az alámosott töltés rendkívül szilárd és ennek következtében az expresszvonat kisklott a sínról és egyenesen nekiszaladt a víznek. Szerencsére a négy első kocsi után elszakadt a vontató ké-

szélék és így csak a mozdony és a podgyász-kocsik zuhantak le a vídről, míg a többi vagonok fennmaradtak a töltésen. Ezek részint egymásbaszaladtak, részint kisklottak és csak a három utolsó kocsi maradt a sínen. A katasztrófa színhelyét rendkívül körülményes megközelíteni a süppedő talaj miatt s így csak a legszigorúbban ellenőrzött közlekedési útdarabon tudták odaszállítani. Hírek szerint a katasztrófának harminc halottja és számos sebesülte van.

„Jó ember a dán” — mondja Frint püspök,

aki most tért haza Kopenhágából. — Árad evangélikus püspöke beszámol az Aradi Közlönynek dániai útjáról. — Kopenhága a virágok városa. — Európa legkulturáltabb országa, ahol nem politizálnak, hanem dolgoznak az emberek. — A bicikliző leányok és más érdekességek.

(Arad, július 18.) A közelmúltban zajlott le Kopenhágában az ágostai hitvallású evangélikusok világkonventje, amelyen Aradról Frint Lajos püspök és Purgly László egyházi felügyelő vettek részt. Három héig volt távol Aradtól a püspök és most érkezett haza. Egész csomó szép és színes élménnyel az úti tarsolyában. Belőlük a messzeség intervallumán át egy ország egészséges életének néha furcsán tetsző, de általában józanul ható életmenete bontakozik ki: Dánia józansága, hívős kultúrfőlénye és valami tiszteletre-görnyesztő igaz életlogika a munka szeretete, amely a dán népnek kulturális életével párosulva, az egész világ legkulturáltabb nemzetévé avatja ezt az országot.

Sajátságos, hogy ha minden csodálat és elismerés is Dániára, onnan Európa nagy riskán vesz példát. Dánia Svédországgal, Norvégiával ott ragyog a józan élet hegycsúcsán, amelyhez fölemelkedni Páris kacérokodásával, Berlin tülekedésével szemben nem lehet, vagy csak nagyon nehezen. Mert van nemzet, ahol 100 százalékos legyen az írástudás? Pedig itt 100 százalékos és a legelgondoltabb faház nélküli nem is létezik, hogy tanítót ne tartana. Ki tudja, talán a vallásban gyökerezik a dán ember kifogástalansága, mert, amint mondja Frint Lajos:

— Kopenhágában, amelynek 900.000 lakosa van, 65 templomban dicőitik az Urat és ebből a számból 62 a lutheránusoké. Négy millió az egész ország népessége, de három híres egyetemet tartanak fenn és az ország lakosságának 98 százalékát kitevő lutheránusok buzgók és vallásosak. A munkaórákban nő, különösen fiatal leányt, alig lehet az uccákon látni, dologban vannak s a dán ember eme erényéből valóban, mint a jólét és a boldogság országa, születetük meg — Dánia.

— Nincs ott bürokratizmus, s a dán ember nem igen politizál. A munkásság nem rajong a szocialista kormányért, de nem

— Áramszünetelés. A villanytelep közli, hogy vasárnap, f. hó 21-án az áramszolgáltatás vezetékvizsgálás miatt szünetelni fog. 1. Reggel fél 6 órától délután 2 óráig a Marosfolyó és a M. Scaevola (Hajó), T. Dobra (Boczkó), Baritiu (Rákóczi), Piat. Catedralei (Tökölly-tér), V. Stroiescu (Teleki) és a A. Saguna (Választó-uccák) által határolt területeken.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ

ELŐFIZETŐINKNEK,

valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében hárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik.

rendez parlamenti csatákat és megfontolt munkával törekszik arra, hogy uralkodó biztositson magának a tisztviselőosztály felett. Pedig a munkásosztály megelégedett lehetne. Fizetésüknek középarányozása napi 450 lej körül mozog. Hol keres egy itteni munkás 13.500 lejt?

— Dánia agrárállam. A jólét főképp gazdasági előnyökből ered, amelyet a racionális belterjes gazdaság teremt meg számára. Óriási a virágkultusza is. A veranda ritkán hiányzik a házról, amelyet elúrast a duskoloritu virágok pompája. Kopenhága hatalmas virágoskerthez hasonlítható leginkább, a virágszeretet is egy jellemző motívuma a dán népnek, mert aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet. Jó ember a dán. Tagbaszakadt a férfiak s mégis sok a férfiszépség közöttük. Kisportoltak és a kezük kérges, kidolgozott. Ez alól nem mentesek a nők sem. Délután 5—6 óra között az uccákon kerékpárok serege száguld. S majdnem mindegyiken nő. Az urileányok jönnek a hivatalokból. Ott a bicikli a legnépszerűbb közlekedési eszköz.

— A modernség hulláma természetesen őket is érintette. A dán nő is vadul látogatja a dancingsokat, jól bánik a rúzsral és alaposan használja ki az divat összes formuláit, a rövid haját, a rövid szoknyát. De azért ebben az átvett modernkedésben is van valami szordinos tompítás, amely épen a dánok higgadt józanságából ered.

— S említsük azt is, hogy szeretik és ismerik a magyarokat, s a nyelvüket is. Van egy vendéglő Kopenhágában, amely magyaros konyhát tart s ha magyar vetődik be, a pincér nyomban felismeri a magyar szót. Ekkor aztán kicsiny magyar zászló kerül az asztalon levő zászlótartóba. Végül még egyet: a bűnügyi krónikája talán ennek az országnak a legkisebb az egész világon. Nem ismerik az ajtózáras, lakatozás kérdését. Becsületesek az emberek és megbíznak egymásban, a rendőrség a legjelentéktelenebb hatósági szerv.

— A nyomdászok jótekonycélú kertlünnepelelyel egybekötött táncostélya augusztus 11-én, Uj-aradon, a Kornett-féle vendéglő összes helyiségében lesz megtartva.

— Egy pesti színház görjöl házat építenek. Egyik épülő pesti házon a múlt héten fürdőruhás lányok jelentek meg és az építők munkásokkal együtt dolgoztak az épületen. Amint később kitudt, ezek a lányok egy pesti színház görjöljei, akik a nyárra építők munkáslányoknak szegődtek el. Erről közöl érdekes képes riportot a Színházi Élet új száma, amelynek tartalmából kiemeljük a következőket: Hajós Mici négy milliárdot költött tíz nap alatt Párisba. Mária Zsigmond önvalómása ötven évről. Lengyel Menyhért cikke a legjobb darabról. Egyed Zoltán pesti fürdőlevele. A Karrier és szerelem című regény íróhőse vallomást tesz. Az első magyartárgy beszámoló. Strand és amatőr fényképezés. Grete Garbo szerelmi csalódása. Négy felevezés. novellák, szociológus cikkek, gyönyörű mélynyomásos képek, átvit. autó. sport. rovatok egészültek ki. Incze Sándor népszerű hetilapjának a Színházi Életnek e heti új számát, amelynek ára 40 lej. Előfizetési díj negyedévre 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Arad-ucca 10. szám.

A világűr-repülés lehetőségei szédületes perspektívát nyitnak.

Otto Villi Gail, Opel mérnök munkatársa elmondja az eddigi rakétakutatások történetét, beszél az elért eredményekről és szédítő perspektívát fest a fejlődés lehetőségeiről.

Berlinből jelentik: Az utolsó évtizedek folyamán alig akadt — a rádiót is beleértve — olyan találmány, amely a legszélesebb rétegek érdeklődését annyira felkeltette volna, mint Opel mérnök kísérletei a róla elnevezett rakétaautóval. A világ minden táján izgalommal várták és várják a Rüsselsheimből érkező híreket, amelyek a jelenkorban talán legborzalmasabban nagyszerű problémáját, a szomszédos égitestekbe való utazást próbálják megoldani.

Egy fiatal mérnök — Otto Villi Gail — tevékeny részt vett az Opel-művek telepén folyó kísérletezésekben és most elérkezettnek látja az időt arra, hogy a kérdés eddigi történetéről, az elért eredményekről és a mutatkozó kilátásokról a nyilvánosság előtt részletesen beszámoljon.

A „lehetetlen” gondolat.

— Opel mérnök elgondolása ellen azzal szoktak hangulatot kelteni — mondja Gail — hogy az a fantazmagóriák birodalmába tartozik, megvalósulása pedig teljességgel lehetetlen. Az ilyen megállapításokkal azonban helyesebb volna kissé óvatosabban bánni, hiszen tudjuk, hogy a sárka postakocsi idején Nürnberg város tanácsában micsoda izgalmat keltett az első vasút terve. Tekintélyes „szakértők” bizonyították akkor be, hogy a „száguldó” vasuti kocsiiban egy ember sem maradhat majd életben. Kiszámították, hogy az óránkénti húszkilométeres sebesség az utasok látását és hallását tönkretesz, ettől függetlenül pedig a terv megvalósulása már csak a vasutvonal mentén elterülő házak lakói miatt is lehetetlen, mert ezeket az embereket az előttük elrobogó vonatok megtérbolvtanák. — Ugyanígy kételkedés fogadta később Zeppelinnek, a „bolond grófnak” kísérletezéseit; midőn pedig Edison megbízottja a párisi Akadémia előtt bemutatta az első gramofont, a jelenlevő tekintélyes tudósok egyike torkon ragadta az előadót, csalóknak nevezte és megállapította, hogy „mindörökké lehetetlen marad az emberi hang csodáját gépezetekkel visszaadni”. Vajon néhány évtized múltával nem fogják-e ugyanolyan természetesnek találni a világűrben való közlekedést, mint ma a repülést?

A világűrrepülés titka.

Az egész probléma lényege abban áll, hogy a Föld vonzóerejét kell leküzdeni. Ha egy követ függőlegesen felfelé dobunk, látjuk, hogy ez a kő egy darabig ellenáll a vonásnak. Később azonban egyre lassabban halad utján, hogy azután ismét visszahulljon a földre. Minél nagyobb erővel hajtjuk el a követ, annál tovább fog az általános nehézkedésnek ellenállni. Ezen alapul a rakéta elgondolása.

Könnyen megérthető, hogy ha a kezdő sebességet folytonfolyvást növeljük, végre is elérhetünk egy olyan fokig, midőn az általunk utnak indított tárgy irtózatossal sebességével végleg leküzdje az ellenállást és kikerül a Föld vonzóköréből. Ekkor aztán akadálytalanul folytathatja útját a világűrben. Matematikusok és fizikusok kiszámították, hogy ez az eset akkor következik be, ha a kezdősebesség eléri a másodpercenkénti 11.200 métert.

„Mindössze” arról van tehát szó, hogy ezt a kezdősebességet elérjük. Ez azonban egyáltalában nem valami egyszerű probléma, mert népiesen annyit jelent, hogy ezzel a sebességgel egy perc alatt lehetne megtenni Berlin és München között az utat.

hat perc alatt jutnánk Berlinből Amerikába és egy óra leforgása elég volna egy teljes földkörüli utazáshoz!

Azt is kiszámították, hogy ilyen alapon 70—80 órát venne igénybe a Földre való repülés, tehát ugyanennyit, mint amennyire a Graf Zeppelinnek volt szüksége az Atlanti Óceán átrepüléséhez.

Egyelőre persze valószínűtlennek látszik, hogy egy ilyen löveg elinduljon a Föld felé. Ennek nem is volna sok értelme,

arra pedig gondolni sem lehet, hogy a földedeken belül esetleg ember is helyet foglaljon.

A rettenetes légnyomás minden bizonyítással szelapítaná ezt a modern közlekedési eszközt, másrészt azonban a minden képzeltet felülmúló kezdősebességet sem bírná ki élő szervezet.

Ez nem annyit jelent, mintha a majdnem tizenhétkilométeres sebesség emberre nézve feltétlenül elviselhetetlen volna. Az ember minden elképzelhető sebességet kibír, ha az egyenletes marad. Gondoljunk csak arra, hogy egyikünk sem érzi azt a szédületes rohanást, melyet a világűrben folyton-folyvást végzünk. Nem a gyorsaság válhatik tehát végzetessé, hanem a sebesség hirtelen emelkedése. Az emberi szervezet huszonöt méternél nagyobb sebesség-erősödést másodpercenként nem bír el. Ez tehát annyit jelent, hogy a gyorsaság az első másodpercben 25, a másodikban 50, a harmadikban 75 méter lehet. Ilyen módon könnyű kiszámítani, hogy 7—8 perc szükséges a világűrrepüléshez megkivánt 11.200 méter kezdősebesség eléréséhez. Ezt a fokozatos sebességnövelést célozza a rakéta.

Az elgondolás szerint olyan hatalmas rakétát kell konstruálni, amelyben annyi robbanóanyag fér el, hogy annak elége nyolc percet vegyen igénybe, azaz annyit, amennyi a 11.200 méter sebesség eléréséhez szükséges. Egyelőre azonban az a helyzet, hogy ennyi robbanóanyag elraktározásához olyan hatalmas burkot kellene készíteni, amelynek elindításához viszont kevés volna a robbanószerek ereje. Ez a circulus vitiosus jelentette a probléma megoldásának útjában mindmáig a legnagyobb akadályt.

A világűrrepülés múltja.

Az első, aki a problémát a maga jelentőségében meglátta, Isaac Newton volt, miután azonban a technika még ezidőben egészen kezdetleges fokot ért el, a kérdés megoldására nem is gondolhatott. A súlyos nevek egész sora következett utána — Hermann Ganswindt, az amerikai Gaddard professzor, aki már meglepő eredményeket is ért el, kísérleteinek folytatásáról azonban alighanem azért nem érkezik mostanában hír, mert az amerikai kormány a rakéta tökéletesítésében fontos háborús eszköznek sejt — azután Oberth tanár, valamint az ő terveinek megvalósítására 1926-ban Bécsben megalakult Világűrkutató Társaság. Új fejezetet nyitott a probléma történetében Max Valier fellépése, aki mint jó üzletember, kézenfoghatóbbá akarja tenni az egész kérdést.

Arra hiátkozva ugyanis, hogy az Óceán-repülés az eddigi eszközökkel sohasem válik veszélytelenné, felveti az ötletet, hogy ezen a téren kellene a rakétát munkába állítani. Ha a repülőgép 12.000 méter magasságba tudna emelkedni, kikerülhetne mindent viharról, égiháborútól és egyéb, az Óceán-repülőre végzetessé válható akadálytól és az abszolút csend és nyugalom birodalmán keresztül tehetné meg a ten gerekben át vezető utat. Valier hatalmas segítő-társra talált az ismert autó-szakember, Opel Frigyes személyében, akinek annyira megtetszett a gondolat, hogy az Opel-művek egész erejét a terv fokozatos megvalósításának szolgálatába állította. A többit már tudja minden újságolvasó, 1928. április 11-én a világ megismerkedett a technikának legújabb szenzációjával: a rakéta-autóval.

A próbautat kitűnően sikerült, ami azonban nem jelenti azt, mintha a kérdés most már meg volna oldva. Az autótól a repülőgépen való alkalmazásig még hosszú és nehéz út vezet. Opel mérnök és társai azonban rendületlenül hisznek abban, hogy ez már csak idő kérdése. A Föld felületén való használatra a rakéta amúgy sem igen jöhet számításba: sokkal költségesebb és körülményesebb az alkalmazása, mint a benzinmotoré. A rakéta igazi szerephez csak a világűrben juthat.

Dr. Kemény István.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, július 19.

Bucuresti: 19. Rádióhangverseny. 21. Duettek. 22.30. Zongorahangverseny. 23.15. Dal- és áriaest. — Berlin: 18. Szórakoztató zene. 21. Zenekari hangverseny, hírek, tánczene. — Prága: 20.05. Fuvózenekari hangverseny. 21.45. Dalest. 22. Operettzene. — Wien: 18.45. Dal- és zeneakadémia. 20.45. Humor a dalban. 21.40. Kamarazene. — Budapest: 10.15. Balalajka zenekari hangverseny. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Hangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek. Mesék. 17.45. Hírek. 18.15. Zenekari hangverseny. 20. Kamarakórus-hangverseny. 21. Fóthy János: „Csillag a felhők között” című novelláját olvassa fel. 21.30. Katonazenekari hangverseny. Utána kb. 23. Hírek, majd: cigányzenekari hangverseny.

SZOMBAT, július 20.

Bucuresti: 19. Rádióhangverseny. 22. Énekhangverseny. 22.45. Zongorahangverseny. 23.45. Nemzeti dalok. — Brüsszel: 18. Tánczene. 19.30. Gramofonzene. 21.15. Operaáriák és dalok. 22. Szórakoztató zene. — 5. G. B. Daventry experimental: 16.50. Hilda Blacke hangversenye. 17.50. Tánczene. 19.45. A rendőrzenekar hangversenye. 21. Kamarazene. 23.20. Tánczene. — Eiffel-torony: 21.20. Zenekari hangverseny, operaszínek és operaáriák. — Frankfurt: 21.15. Rádiókabaré, Karinth Frigyes: „Dasselbe in Mann” című tréfájának közvetítése. — Prága: 20.05. Esti hangverseny. 21.25. Tamburicazene. 22. Hangverseny. 22.15. Tánczene. — Wien: 18.45. Mesék. 19.15. Kamarazene. 21.15. „Eine einzige Nacht” című operett közvetítése. — Budapest: 10.15. Katonazenekari hangverseny. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Cigányzenekari hangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek. 17.45. Hírek. 18.10. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 19. Gramofonhangverseny. 19.30. Zenekari hangverseny. 21. „Nyári zivatar”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Gyula. 21.40. Lóversenyeredmények. Utána kb. 23.30. Cigányzenekari hangverseny.

Sport.

O Nagyváradon is vereséget szenvedett a kairói válogatott. Váradról jelentik: Kairó válogatott futballcsapata ma délután mérkőzött négyezer főnyi közönség előtt a NAC csapatával, amelytől 2:1 (1:0) arányban vereséget szenvedett. A kairói csapat sokkal szebben és jobban játszott, mint a váradiak és veresége csupán balszerencséjével magyarázható.

O A Ferencváros Uruguayban. Montevideoból jelentik: Mint megirtuk, a Ferencváros és a Palesztra-Italia közötti mérkőzést a Ferencváros csapata már az első negyedórán kifáradva a nagy melegtől játszotta végig. A csapat annyira elbágyadt, hogy az előirt időt csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta végig játszani. A bíró is pártos volt és igen ügyelt arra, hogy a magyar játékosok ne közelíthessék meg a Palesztra kapuját. A Ferencváros csapata innen, mint ismeretes, Montevideoba utazott, ahol több ezer magyar várta az állomáson.

O A magyar uszógárda Olaszországban. Budapestről jelentik: Az Olaszországba elindult magyar uszócsoport kapitánya, Belezny László dr. tegnap azt az értesítést küldte, hogy este háromnegyed tizkor érkeztek meg Triesztbe. A csapatot már várták és közölték vele, hogy a keddi versenyen egy kis baj van, amennyiben a pályát még csak most csinálják. Továbbá informálták őket, hogy az olasz uszóbajnok, Gambi, óriási formában van és hogy az 1500 méteres pályát 22 percen belül ussza meg. A mell- és hátuszóktól azonban nem kell tartani. Bolognában tegnap próbaversenyt tartottak. Costallit, aki egyike a legjobb olasz uszónak és aki a 400 métert öt perc és 10 másodperc alatt ussza meg, az olasz uszósövetség nem hívta meg, úgy látszik, politikai okokból.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK

Társasutazások Lippafüredre és a gladovai völgybe

Vasárnap és ünnepnapokon. — Indulás: volt Tabajdy Károly-uccából d. e. 7, 10 és d. e. 2 órákor. — Borsalmára külön járatokat is bonyolítok le. **ARAD-RAJNA ÁRÉBUSZVÁLLALAT.**

Jéghegyek jelentek meg Európa partjain

Szokatlan természeti jelenség Európa északi partvidékein

Berlinből jelentik: Amit idáig sohasem figyeltek meg s amit a gyakorlati hajósok és az oceanografusok körében lehetetlennek tartottak, az bekövetkezett.

A norvég parton, a Tana-fjord és Vardö között mintegy husz jéghegy jelent meg.

Nem a tengervíz megfagyása következtében létrejött jégrögökről van szó, melyek az egyes rögöknek egymásra torlódása következtében olykor több méternyi magasságra tornyosodnak, hanem valódi jéghegyekről. Valószínűen a szárazföld glecsereiből származnak. — Az északsarki terület szigetein ugyanis hatalmas glecserek fejlődtek ki, amelyeknek vége egészen a tengerbe nyúlik és ott letöredezik. Ezek a jéghegyek a szél és még inkább a tengeráramlás hajtóerejére déli irányban usznak. — Ilyen jéghegyek 60—80 méter hosszúak, 30—40 méter szélesek és magasságuk eléri a 7—10 métert. Azonban a jéghegynek csupán egy nyolcada van többnyire a víz felszine fölött, mivel a jég csak kis mértékben könnyebb a víznél és így nagyobb része a víz tükre alá merül. A jéghegynek teljes vastagságát tehát 80 méterre kell becsülni, bár csupán tíz méternyi tömeg nyúlik ki a víz felszine fölé. Nagyon jelentékeny tömegek tehát ezek a jéghegyek, amelyeknek térfogata semmivel sem áll egy nagy oceánjáró gőzös térfogata mögött. Természetesen nem lehet összehasonlítani őket a Grönlandból származó jéghegyekkel, amelyek egészen New Foundlandig usznak le, sőt roncsaik, egyes darabjaik olykor egészen olyan földrajzi szélességeik vergődnek, melyek a lisszaboni és nápolyi öbölnek felelnek meg. A grönlandi jéghegyek sokkal nagyobb méretűek. Úszó szigetekhez hasonlítanak, a víz felett 10 méteres tornyok vannak és így teljes vastagságuk legalább 800 méter. Grönland nyugati partján egyszer pontosan megmérték egy ilyen jéghegy térfogatát és úgy találták, hogy hétezerszer nagyobb a berlini városházánál.

A grönlandi eredetű jéghegyek birodalma azonban kizárólag az Atlanti Óceán medencéjének nyugati sávjá, mert ezek a jéghegyek nem juthatnak el az európai partokhoz. Feltartóztatja őket az a melegvízi tengeri áramlás, amely a mexikói öbölből indul utjára és az északi Atlantikum egész keleti felében érezteti hatását, emellett pedig Nyugateurópa éghajlatát is jelentékeny mértékben befolyásolja. A Góli-áramlatnak ez a klimatikus hatása olyan erős, hogy a norvég partvidéknek melegvízi fűtéséről lehet beszélni. A legszigorubb télen sem fagy be sohasem a nyílt tenger. Amíg a Keleti és az Északi tengeren a hajózást a rögjég gyakran akadályozza és lehetetlenné teszi, a norvég partvidék egészen az Északi fokokig mindig jégmentes és ezen a partvidéken még sohasem látott senki bármilyen jelentéktelennek látszó uszó jeget sem. Sem a régi krónikák, sem a szóbeli hagyományok nem emlékeznek meg arról, hogy az artikus jég valaha a norvég part közelébe jutott volna, úgy, hogy

a tudomány szinte értetlenül áll a most felmerült jelenséggel szemben.

Hogy a norvég parton megjelenő jéghegyek nem származhatnak Grönlandból, az egészen bizonyos. Ezért úgy gondolják, hogy a Spitzbergák glecsereinek töredékei, esetleg a Ferenccs József-földtől vagy pedig Novaja-Semlja szigetéről kerültek el Norvégia nyugati partjaira. Hogy azonban ezek a kis északi-tengeri jéghegyek miért csak az idén jutottak először Norvégiába, az az Arktisznak egyik olyan titka, amelynek megfejtése még nem sikerült. Lehetséges, hogy a Barent-tengeren uralkodó szelek az idei tavasszal különösen erősek voltak. Talán változások következtek be a tengeri áramlások irányában és erejében is. De nem valószínűen az a gondolat sem, hogy a jéghegyek megjelenése az elmúlt tíz századokéval van valamelyes össze-

függésben. Mindezekre az érdekes kérdésekre talán röviden megfelelnek azok a tudományos vizsgálatok, amelyeket a norvég oceanográfiai körök máris megindítottak.

Amíg a földgömbünk északi részében, az európai oldalon a jéghegyek ilyen ostroma idáig ismeretlen volt, addig a déli féltekén egészen mindennapos jelenség. Így például 1927-ben a Falkland-szigetek környékén, 1928-ban pedig a Jörendénység foka körül láttak nagy tömegben antarktikus jéghegyeket. A déli pólus jéghegyei egészen gigantikus méretűek és többnek térfogata nagyobb, mint például Helgoland szigete. A Discoverer expe-

díciója 1927. február 22-ikén Amerikától délre olyan jéghegyet talált, amelynek szélessége 65 kilométer volt, míg hosszúságát nem is lehetett ábrázolni, mert az egész horizontot kitöltötte. Talán ugyanaz a jégkolosszus volt, a mellyel az „Odd I.” norvég bálnavadászhajó is találkozott 1927. január 7-ikén ugyanezen a vidéken. Ez a hajó a jéghegy hosszúságát 167 kilométerben mérte meg.

Fel kell tehát tételni, hogy a déli sarki tengerben óriási méretű jégtorlódások vannak, amelyek időnként kiáramlanak a nyílt tengerre. Ezeket a sarki területek belsejében levő még ismeretlen erők újítkra. Ezeknek az erőknek felkutatása rendkívül jelentős lesz nemcsak az oceanográfia szempontjából, hanem az időjárás jelenségei összefüggésének magyarázása szempontjából is.

KÖZGAZDASÁG.

A Városi kávéház bérletét ismét a Karácsonyi testvérek kapták meg.

Három ajánlat. — Tizenkét évre szól a bérlet.

(Arad, július 18.) Ma délben tartották meg nagy érdeklődés mellett a nyilvános árlejtést a Városi kávéház és vendéglő bérletére. Az árlejtésen, amelyet Luta i Corneli dr. intérimár bizottsági elnök vezetett, három ajánlat érkezett be. Mindegyik ajánlattevő 420.000 lej garanciát helyezett letétbe. Schattelesz Adalbert 480.000 lej, Leipnicker és Zsedely 508.000 lej, a Karácsonyi testvérek 520.000 lej évi bért ajánlottak.

A kávéház és vendéglő bérletét tehát újra

a Karácsonyi testvérek kapják meg 12 évre. A szerződés szerint a bérlők a vendéglőt ugyanolyan módon kötelesek átalakítani, mint a kávéházat s mindkét berendezés a szerződés lejártával a város tulajdonába megy át. Ha az árlejtés más javára végződött volna, a városnak körülbelül másfél millió lejjel kellett volna megváltani a Karácsonyi testvérek által eszközölt befektetéseket. Az árlejtés eredményével a város intérimár bizottsága foglalkozik legközelebbi ülésén.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR IS 3.08.50 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.50, Berlin 40.16, London 817.50, Newyork 168.15, Milánó 8.81.50, Zürich 32.42.20.

Vizsgálati fogságba helyezték a betörő végrehajtót.

(Arad, július 18.) Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy letartóztatták Barnau Gergely városi adóvégrehajtót, akit 1913 óta keres a rendőrség különböző bűncselekmények miatt és ugyanakkor hét éve Aradváros szolgálatában áll mint adóvégrehajtó. Barnau, aki eddig is számos betörést követett el, a napokban Geller Ödön, az Erdélyi Élet folyóirat szerkesztőjének lakásán kísérelt meg betörést, a szerkesztő házi szolgálója azonban tetten érte és izgalmas hajszá után elfogta a menekülő betörőt. Ma délelőtt hallgatta ki Barnaut Antonini Mircea vizsgálóbíró és kihallgatása után elrendelte ellene az előzetes vizsgálati fogságot.

Borzalmas gyilkosság a regátban.

Bucurestiből jelentik: Titokzatos és egyben borzalmas büneset tartja izgalomban az Ilfov megyei Prudu község lakosságát. Adam Nicolas földmives ma reggel három gyermekével a földre ment dolgozni. A gyermekek néhány percre eltávoztak apjuk mellől és mire visszaértek, már csak apjuk borzalmasan megcsontított holttestét találták. Minden testrészt össze volt vágva és negyven késszurás nyomát lehetett a holttesten látni. A nyomozás megindult.

Receptet hamisított egy morfinista törvényszéki bíró.

Bucurestiből jelentik: Braila egyik gyógyszerárában tegnap megjelent egy kocsis és 12 üveg morfinumot és 25 üveg ergotinkot kért. A gyógyszerész gyanusnak találta a nagy mennyiséget és a szokatlan módon való rendelést, ezért áttelefonált Perianu orvoshoz, akinek a neve a recepten szerepelt. Kiderült, hogy a kocsis hamis receptet mutatott be a gyógyszerésznek, aki az esetet bejelentette a rendőrségnek. A nyomozás meg-

Prága 4.98.75, Bécs 23.72.50, Budapest 29.38, Varsó 19. Valuták: Márka 40.20, sterling 817, francia frank 6.65, svájci frank 32.50, olasz lira 8.95, dollár 167.50, osztrák schilling 24.75, magyar pengő 29.75, csehszlovák korona 5.03.

lepő eredményt produkált, amennyiben megállapították, hogy a receptet Gligorescu volt törvényszéki bíró hamisította, aki szenvedélyes morfinista. A recepthamisító bírót letartóztatták.

NYILTÉB.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat.

A külföldön tartózkodó cégfőnökünk Brasch Elemér ur ellen az egyik aradi reggeli lap tegnapi számában elkövetett becsületsértés és rágalmozás miatt Kiss Imre, volt Liga tejcsernok tulajdonosa ellen a büntető eljárás megindítása iránt a megfelelő lépéseket megtettük.

Aradi Tejcsernok.

ÉRTESETÉS.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy férjem: **Novjellik József** elhalálozása után az általa bírt

Simay-gözfürdő BÜFFÉJÉT tovább vezetem.

Kérem az igen tisztelt fürdő vendégeket, hogy bold. férjem iránti jóindulatú pártfogásukat részemre is átruházni sziveskedjenek. Tisztelettel:

Özv. Novjellik Józsefné.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hotipiac legelénkebb helyén

bolthelyiség,

azonnalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadó hivatalában.

APRO HIRDETÉSEK.

AZ APROHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk. Ajánlatok ízelés levelek továbbítására megfelelő postabérléssel csatolását kérik. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

MOND gyönyörűm, kinek mit vétettem, hogy annyit kell szenvedjek. Csokolom kezeid. 3877

ALKALMAZÁS.

IRODAI gyakorlatlaltal rendelkező német-magyar gyors és gépirónó kerestetik. Ajánlatokat „Sürgős” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadója továbbít. 3849

REICHSDEUTSCHE sucht Posten als Erzieherin. Adresse bitte in adm. des Aradi Közlöny. 3875

LAKÁS.

HAROM ESETLEG NÉGY SZOBABOL álló első emeleti uccai helyiség a fűtő közepén lelépés nélküli kiadó. Irodának, lakásnak, divatszalonnak egyaránt alkalmas. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 1000

Egy háromszoba, fürdőszobás lakás, verandával, ujonnan festve a v. Hasszinger-u. 12. sz. a. azonnalra, ugyanott egy pincehelyiség is kiadó.

BUTOROZOTT egy esetleg két szobát lehetőleg kertre nyíló fürdőszoba használatra, augusztus 1-re keresek belvárosban. Dr. Werner ügyvéd, Str. Horia 4. 10512

KERESK 2 szoba konyhás, fürdőszobás lakást Lutheránus templom közelében, esetleg 3 szobást cserélnék 2 szobásra. „Tiszta” jeligére az Aradi Közlöny kiadójaiban. 10522

VÉTELESEMLADÁS.

PÉNZSZEKRENY négyajtós, Underwood írógép, asztali telefon készülék, őr-szoba garnitúra és egyéb irodai berendezési tárgyak eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 3879

Vas-fürdő ujonnan átalakítva, Reggel 5-től este 10-ig minden kényelemmel

BÖRÖND, antik intarziás könyvszekrények, antik asztalok, szekréter, antik komódok, Biedermayer szalona, vartóasztalkák, ebédlők, hálók, különböző szalónok, festmények, antik asztali lámpák, réz és bronz girandók, nagy rézóra, dohányzó servise, antik óra, fali óra, aranyozott konsol tükörök, vejeneci tükör, antik asztali lámpák, hintaszékek, vitrinek, vitrintárgyak, evőeszközök, kristály üvegtárgyak, storeok, székek, antik sálak, sezlonterítő, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1900

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban 1454

KERESK Biedermayer álló tükört, antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, árkakat, dísz tárgyakat, vitrineket stb. Kívánatra házhoz is megviek Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 1151

Nyolcas magánjáró lokomobil, kijavítva eladó, vagy eséplésre bérbeadó. 3865
Kuba, kazánkovács
Strada Lupilor No. 1.

INGATLAN.

TIZENEGY katasztrális hold föld eladó tanyával, kedvező fizetési feltételekkel átvehető. Cim Mézes Pál, Soironya. 3833

Házárverés!
Str. Petru Pipoș, volt Gál László-ucca 20. szám alatti ház ellesz adva 1929. évi július 22-én, délután 3 órakor az aradi törvényszék 44. számú szobájában. Az árverés köteles 40.000 lej bánompénzt letenni. Gintner Ádám.

KÜLÖNFÉLÉK.

NÖSTÉNY kölyök farkaskutya találtott. Tulajdonosa átveheti Piata Steian cel Mare No. 10. 3882

MACULATURA PAPIR 6 kigros osomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ha alkalmi,

vagy ajándéktárgykat mérsékelt áron ohajt beszerezni, keresse fel

SALGÓNÉ bizományi üzletét Arad, Str. Horia (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

MARIENBAD

világhírű gyógyhely

az elhízás, gyomor-, bél- és májbajok, reuma, női betegségek és vérszegénység ellen. — Moor, szénsavas és acélfürdők! — Evente százeczer betegnek nyújt gyógyulást!

Az új nyári menetrend.

Arad—nagyvárad vonal: Szem. v. ind. 2.50 órakor, érk. 6.29 órakor. Gyorsmotor indul 6.43 órakor, érk. 9.43 órakor. Személy v. ind. 9.40 órakor, érk. 13.20 órakor. Személy v. ind. 16.55 órakor, érk. 20.34 órakor.

Nagyvárad—aradi vonal: Személy v. ind. 2.50 órakor, érk. 6.26 órakor. Személy v. ind. 8.51 órakor, érk. 12.39 órakor. Személy v. ind. 16.20 órakor, érk. 19.52 órakor. Gyorsmotor ind. 22.14 órakor, érk. 1 órakor.

Arad—gurahont vonal: Gyorsmotor indul 19.13 órakor, érk. 22.27 órakor.

Gurahont—aradi vonal: Gyorsmotor indul 5.30 órakor, érk. 8.36 órakor.

Arad—Simeria—Teius vonal: Gyors v. indul 0.39 Simeriara érkezik 3.16, Teiusra érkezik 4.47 órakor. Orient expr. indul 6.45, Simeriara érkezik 9.13, Teiusra érkezik —. Személy v. indul 7.35, Simeriara érkezik 11.59, Teiusra érkezik 14.12 órakor. Személy v. indul 13.50, Simeriara érkezik 18.11, Teiusra érkezik 20.35 órakor. Gyorsvonat indul 16.46, Simeriara érkezik 19.29, Teiusra érkezik 21.02 órakor. Személyvonat indul 21.20, Simeriara érkezik 1.41, Teiusra érkezik 4.07 órakor.

Teius—Simeria—Arad. Személyvonat indul 0.40. Simeriara érkezik 2.51, Aradra érkezik 7.55 órakor. Gyorsvonat indul 2.09, Simeriara érkezik 3.35, Aradra érkezik 6.20 órakor. Személyvonat indul 6.40, Simeriara érkezik 8.46, Aradra érkezik 13.31 órakor. Gyorsvonat indul 10, Simeriara érkezik 11.37, Aradra érkezik 14.27 órakor. Személyvonat indul 16.45, Simeriara érkezik 18.36, Aradra érkezik 23.15 órakor. Orient expr. indul — Simeriara érkezik 21.52, Aradra érkezik 0.17 órakor.

Arad—Otlaka. Személyvonat indul 18.20, érkezik 20.59 órakor.

Otlaka—Arad. Személyvonat indul 13.40, érkezik 16.20 órakor.

Arad—Brád. Személyvonat indul 7.12, érkezik 13.34 órakor. Személyvonat indul 11.08, érkezik 17.55 órakor. Személyvonat indul 14.50, érkezik 21.20 órakor.

Arad—Temesvár. Személyvonat indul 1.10, érkezik 2.40 órakor. Személyvonat indul 4.55, érkezik 6.25 órakor. Gyorsvonat indul 6.35, érkezik 7.50 órakor. Személyvonat indul 10.46, érkezik 12.16 órakor. Személyvonat indul 14.35, érkezik 15.55 órakor. Gyorsvonat indul 17.20, érkezik 18.40 órakor. Személyvonat indul 20.08, érkezik 21.35 órakor.

Arad—Radna (fürdővonat) indul 10.30, érkezik 11.40 órakor.

Arad—Radna—Savarsin. Indul 18.01, Radnára érkezik 19.11. Savarsinra érkezik 21.03 órakor.

Brád—Arad. Személyvonat indul 1.00, érkezik 7.10 órakor. Személyvonat indul 7.45, érkezik 14.06 órakor. Személyvonat indul 12.53, érkezik 19.11 órakor.

Temesvár—Arad. Személyvonat indul 4.45, érkezik 6.10 órakor. Személyvonat indul 7.51, érkezik 9.17 órakor. Személyvonat indul 11.00, érkezik 12.26 órakor. Gyorsvonat indul 12.45, érkezik 14.02 órakor. Személyvonat indul 14.21, érkezik 15.51 órakor. Személyvonat indul 19.30, érkezik 21 órakor. Gyorsvonat indul 22.50, érkezik 0.05 órakor.

Radna—Arad (fürdővonat) indul 18.10, érkezik 19.19 órakor.

Savarsin—Radna—Arad. Indul 3-kor érkezik Radnára 4.41. Savarsinra érkezik 5.56 órakor.

Arad—Curtici—Löksháza—Budapest. Személyvonat indul 0.55, Curticira érkezik 1.21, Löksházára érkezik —. Budapestre érkezik — órakor. Gyorsvonat indul 6.40, Curticira érkezik 6.56, Löksházára érkezik 7.52, Budapestre érkezik 11.45-kor. Személyvonat indul 7.26, Curticira érkezik 7.52, Löksházára érkezik —. Budapestre érkezik — órakor. Személyvonat indul 9.06, Curticira érkezik 9.31, Löksházára érkezik 10.52, Budapestre érkezik 19.10 órakor. Személyvonat indul 14.10, Curticira érkezik 14.45 órakor. Gyorsvonat indul 14.45, Curticira érkezik 15.01, Löksházára 15.47, Budapestre érkezik 19.45 órakor. Személyvonat indul 18 órakor. Curticira érkezik 18.30, Löksházára érkezik 19.48, Budapestre érkezik 5 órakor. Orient express indul 0.24, Curticira érkezik 0.40, Löksházára érkezik 1.23, Budapestre érkezik 6.25 órakor.

Budapest—Löksháza—Curtici—Arad. Gyorsvonat indul 17.30, indul Löksházáról 23.12, indul Curtici-

ról 0.07, érkezik Aradra 0.23 órakor. Orient express indul 0.25, indul Löksházáról 5.42, indul Curticiről 6.24, érkezik Aradra 6.39 órakor. Személyvonat indul Löksházáról 17.21, indul Curticiről 18.31, érkezik Aradra 18.57 órakor. Személyvonat indul Löksházáról 11.15, indul Curticiről 11.50, érkezik Aradra 12.16. Gyorsvonat indul 9.45, indul Löksházáról 15.22, indul Curticiről 16.10, érkezik Aradra 16.26 órakor. Személyvonat indul Curticiről 6.45, érkezik Aradra 7.25. Személyvonat indul Curticiről 8.39, érkezik Aradra 9.05 órakor. Személyvonat indul Löksházáról 20.05, indul Curticiről 20.40, érkezik Aradra 21.06 órakor.

Arad—Jimbolia. Személyvonat indul 15.10, érkezik 19 órakor. Vegyesvonat indul 6.19, érkezik 11 órakor.

Jimbolia—Arad. Vegyesvonat indul 15.6. érkezik 19.45. Személyvonat indul 3.30, érkezik 6.54 órakor.

Arad—Pécska—Battonya—Szeged. Személyvonat indul 5.25, Pécskára érkezik 6.08 órakor. Személyvonat indul 6.55, Pécskára érkezik 7.37, Battonyára érkezik 8.20, Szegedre érkezik 11.13 órakor. Gyorsmotor indul 10.40, Pécskára érkezik 11.10, Battonyára érkezik 11.50, Szegedre érkezik 13.56 órakor. Vegyesvonat indul 14.35, Pécskára érkezik 15.21 órakor. Személyvonat indul 17.45, Pécskára érkezik 18.27, Battonyára érkezik 19.09, Szegedre érkezik 23 órakor.

Szeged—Battonya—Pécska—Arad. Gyorsmotor indul 5.33, Battonyára érkezik 9.00, Pécskára érkezik 10.44, Aradra érkezik 11.58 órakor. Gyorsmotor indul 8.10, Battonyára érkezik 10.58, Pécskára érkezik 12.18, Aradra érkezik 13.31, Személyvonat Pécskára érkezik 6.46, Aradra érkezik 7.31 órakor. Vegyesvonat Pécskáról indul 17.36, Aradra érkezik 18.29.

Jegyzet. 1. Az arad—brádi-vonalon az eddigi gyorsmotorokat beszüntették a gurahont—brádi szakaszra. 2. Radnára — a Lippafüredi fürdőzők részére — különvonat lesz. 3. Arad—Savarsini-vonalra ugynevezett csirke-vonat. 4. Löksháza és Battonya állomásokon 1 óra különbség van a középeurópai idő szerint. 5. Az Orient-express Budapest (nyugatiról) közlekedik hétfő, csütörtök és pénteken. 6. Az Orient-express Bucurestiből indul: hétfő, szerda és pénteken és a nyug. pályaudvarra fut be.

Vizum-C. F. R.-bérletek- és külföldi utlevelek miatt bizalom- meghosszabbítása mal forduljon **Sándor Ferenc** Arad legrégebb vizumirodájához.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. — Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat.